

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз бехирад рӯзгор.

ҲАФТАНОМА АЗ 20-УМИ ИЮЛИ СОЛИ 1932 НАШР МЕШАВАД

№ 38 (12314)
23 сентябри
соли 2021

ОМУЗГОР

НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН www.omuzgor-gazeta.tj

► СИЁСАТ

Чаласай Шӯрои Амнияти Дастчамъии Созмони Аҳдномаи Амнияти Дастчамъӣ

16 сентябр дар Қасри миллат ҷаласай Шӯрои амнияти дастчамъии Созмон Аҳдномаи амнияти дастчамъӣ ба кори худ оғоз кард.

Асосгизори сулху вадhatи милли - Пешвои миллиат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси Созмони Аҳдномаи амнияти дастчамъӣ, муҳтарам Эмомали Раҳмон иштирокчиёни ҷаласа, сарони давлатҳои аъзои Созмони Аҳдномаи амнияти дастчамъиро самимона истиқбол гирифтанд.

Дар кори ҷаласай Шӯрои амнияти дастчамъии Созмон Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомали Раҳмон, Сарвари Ҷумҳурии Арманистон Никол Пашињян, Президенти Ҷумҳурии Белорус Александр Лукашенко, Президенти Ҷумҳурии Қазоқистон Қосим-Жомарт Тоқаев, Президенти Ҷумҳурии Қирғизистон Садир Жапаров ва дабирни кули Созмони Аҳдномаи амнияти дастчамъии Станислав Зас иштирок карданд.

Президенти Федератсияи Русия Владимир Путин дар кори ҷаласа ба таври мачозӣ иштирок намуданд.

Баъди анҷоми маросими аксбардорӣ кори ҷаласай Шӯрои амнияти дастчамъии Созмон Аҳдномаи амнияти дастчамъӣ бо иштироки сарони давлатҳои аъзои Созмон дар ҳайати маҳдул оғоз гардида, сипас бо иштироки аъзои ҳайатҳо дар шакли васеъ идома ёфт. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси Созмони Аҳдномаи амнияти дастчамъӣ, муҳтарам Эмомали Раҳмон ҳамаи иштирокчиён, сарони давлатҳои аъзои Созмони Аҳдномаи амнияти дастчамъиро ба Тоҷикистон

хайрамакдам гуфтанд.

Дар ҷаласаи хоссаи Шӯрои амнияти дастчамъии Созмони Аҳдномаи амнияти дастчамъӣ (САД) Президенти мамлакат, муҳтарам Эмомали Раҳмон таваҷҷуҳи иштирокчиёнро ба масъалаҳои зерин ҷалб намуданд:

- Ҳамтоёни муҳтaram,

Ман бо арзёбии зикршу да розӣ ҳастам, ки имрӯз дар муносибатҳои байнамилiali равандҳои манғӣ дар соҳаи амнияти ҳарбӣ-сиёсӣ афзоиш мейбанд.

Ин маънои онро дорад, ки дар ду-се соли наздик ҷорӣ карданни идеологияи ифротӣ дар Афғонистон шадидтар мешавад ва эҳтимоли густариши ин ақидаҳои ҳаробкорона дар минтақаҳои ҳамсоя афзоиш мейбад.

Тоҷикистон ҳама шаклҳои беконунӣ ва таъқиби мардуми Афғонистонро шадидан маҳкум мекунад.

Аз ҳолигии ҳарбии сиёсӣ истифода бурда, қувваҳои гуногуни террористӣ мавқеъҳои ҳудро дар мамлакат фаъолона мустаҳкам мекунанд.

Дар пешни назари мо Афғонистон бори дигар ба макони терроризми байнамiliali мубайдал мешавад.

Мувоғики маълумоте, ки ҳар рӯз аз манотики муҳтaliфи Афғонистон ба мо мerasand, вазъи воже дар маҳал комилан дигар аст, он ҷанд маротиба бадтар аз онест, ки дар расонаҳо инъикос карда мешавад. Мо инро дар мисоли Панҷшер возеҳ дид метавонем.

Толибон дастрасии минтақаро ба гизо ва дигар ашёи зарурӣ комилан манъ кардаанд. СММ, Салиби Сурхи Байнамiliali ва дигар созмонҳои башардӯстони байнамiliali аз имконияти иҷрои рисолати ҳуд маҳруманд.

Тоҷикистон баркарорсозии сулху суботи пойдор дар Афғонистонро ҷонидорӣ мекунад ва ба ин мавқеъ содик мемонад.

(Давомаш дар саҳ. 2)

ДАР ИН ШУМОРА: ●

Муборизаи аҳлона мебояд

саҳ. 5

Абдухолик Ҳоликзода:
Фурӯғбахши ҳаёти мо ахли
маорифанд

саҳ. 6-7

Озодамард аз нигоҳи устод Рӯдакӣ -
инсоне шоиста

саҳ. 8-9

Дарси мусир ва ҷанбаҳои он
саҳ. 10

Лоиҳаи пурбору судманд

саҳ. 11

Ҷодаи пуршебу фарози адаб

саҳ. 12

Гулназар - муаллифи
Суруди миллӣ

саҳ. 13

Муаррихи барҷаста ва
шӯҳратманд

саҳ. 14

Обуна ба ҳафтаномаи «Омӯзгор» барои соли 2022

Агар хоҳед, ки дар соли 2022 аз навғонҳои соҳаи маориф ва илм оғоҳ бошед, амру фармомиш ва дастурҳои вазири маориф ва илм ва асноди соҳаи маориф ва илмро саривакт дастрас намоед, аз таҷрибаи ҳамкасбон оғоҳ гардед, таҷриба, андеша ва дарҳости ҳудро пешниҳод карда тавонед, ба нашрии дӯстдоштаи ҳуд - «Омӯзгор» обуна шавед.

Нархи обуна барои як сол бо иловави
хидмати почта 149 сомонию 05 дирам

СУРАТҲИСОБИ МО

ДҲ БДА ҶТ «Амонатбонк»
с/х 20202972200817101000
х/м 20402972316264

РМБ 350101626
РМА 010009400
Ба «Омӯзгор»

Телефони боварӣ: 227-76-86

Ҷаласаи Шӯрои Амнияти Дастҷамъии Созмони Аҳдномаи Амнияти Дастҷамъӣ

(Аввалаш дар саҳ. 1)

Мутмаинем, ки мушкили Афғонистон ҳалли низомӣ на-дорад ва барои ҳалли бетаъхири мушкилоти амнияти сиёсии афғонистонии ҳудудҳои ҷанубии САД фишори шадид мерасотабаҳои вәсеи ҷомеа ва иштироки намояндагони ҳамаи миллатҳо ҳукумати фарогир таъсис дода шавад.

Низоми сиёсии ин қишивари ҳамсоя бояд бо назардошти иро-да ва мавқеи ҳамаи шаҳрвандони қишивар, бидуни даҳолати беруни муяян карда шавад.

Бетарафии ҷомеаи ҷаҳонӣ ба вазъи қунунии Афғонистон мета-вонад на таҳо ба ҷангӣ тӯлонии шаҳрвандӣ дар ин қишивар, бал-ки ба рӯйдодҳои фочиаборӣ аз ҷиҳати миқёс баробар бо ҳамлаҳои террористии соли 2001

оварда расонад.

Вазъияти имрӯзае, ки дар Афғонистон ба назар мера-сад, ба қитъаи тоҷикистонию афғонистонии ҳудудҳои ҷанубии САД фишори шадид мерасота-бакаҳои вәсеи ҷомеа ва иш-тироки намояндагони ҳамаи миллатҳо ҳукумати фарогир таъ-сис дода шавад.

Дар ин замина, зарурати یدомаи кори муштараки пайва-ста оид ба ҳарчи зудтар ба ит-том расонидани ҳамоҳангосозии Барномаи мақсадноки бай-нидавлатии САД ҷиҳати таҳқими қитъаи сарҳади Тоҷикистону Афғонистонро за-тур мешуморем.

Барои қишиварии шабакаҳои дастгирии молиявӣ ва моддию техникии гурӯҳҳои террористӣ қӯшиши фаъолияттар ба ҳарҷ додан лозим аст.

Ба фаъолияти иттилоотии

террористон, истифодаи онҳо аз технологияҳои навтарин, аз ҷумла, интернет диккати маҳсус бояд дод. Сарфи назар аз бâъзе тамоюлҳои мусбат дар солҳои охир, таҳдиди маводи мухаддир ниҳияти миңтақаи масъулияти САД таъсири манғӣ ме-расонад.

Умедворем, ки Стратегияи зидди маводи мухаддир, ки дар доираи САД барои панҷ соли оянда (2021-2025) амалӣ меша-вад, ба ҳалли ин масъалаҳо ва ҳамкории мо такони иловагӣ ме-бâшад.

Дар кори ҷаласа масъалаҳои мубрами амнияти байналми-лалию миңтақаӣ, ҷиҳати асосии фаъолияти Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ тайи давраи раёсати Тоҷикистон,

Нақшай ҷорабиниҳо оид ба иҷрои қарорҳои ҷаласаи Шӯрои амнияти дастҷамъӣ ва таҳбики самтҳои афзалиятноки ҷашниҳои дастҷамъӣ дар Ҷумҳури Тоҷикистон, инчунин, мавзӯҳҳои марбур ба вазъияти ниҳоят мурракаби Афғонистон мавриди баррасӣ қарор дода шуд.

Соли 2022 раёсат дар Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ ба ҷониби Арманистон мегузарад.

Дар кори ҷаласа “Дар бораи самтҳои афзалиятноки фаъолияти Ҷумҳури Арманистон дар давраи раёсат дар Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ” Сарвазари Ҷумҳури Арманистон Никол Пашињян ва “Дар бораи ҳуҷҷатҳо, ки ба-рои баррасии Шӯрои амнияти

дастҷамъии Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ омода шудаанд”, Дабири қулли Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ Станислав Зас баромад карданد.

Баъди баррасии масъалаҳо аз рӯи ҷиҳати кори ҷаласаи Шӯрои амнияти дастҷамъии Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ, Эъломияи Шӯрои амнияти дастҷамъии Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ ва дар маҷмӯъ, 14 санад ба имзо расид.

Пас аз анҷоми маросими имзои санадҳо Дабири қулли Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ Станислав Зас барои доираи вәсеи ҳабарнигорони дохил ва ҳориҷи мамлакат нишасти матбуотӣ орост.

► БАРРАСИИ МАСОИЛИ МИНТАҚА

Ҳамоиши Созмони Ҳамкории Шанхай дар шаҳри Душанбе

17.09.2021. Шаҳри Душанбе бинобар баргузории ҳамоишиҳои навбатии сатҳи олии Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ, дар маркази таваҷҷӯҳи аҳли башар қарор гирифт, зоро ин созмонҳо тайи солҳои фаъолияти муассир ба ниҳодҳои соҳибнуғуз дар сиёсати ҷаҳонӣ табдил ёфтаанд.

Барои иштирок дар ҷаласаи Шӯрои сарони давлатҳои аъзои Созмони Ҳамкории Шанхай, Сарони давлатҳои аъзои Созмон - Президенти Ҷумҳури Тоҷикистон, мухтарам Эмомали Раҳмон, Президенти Ҷумҳури Қазоқистон Қосим-Жомарт Токаев, Президенти Ҷумҳури Узбекистон Шавкат Мирзиёев, Сарвазари Ҷумҳури Исломии Покистон Имрон Ҳон, Президенти Ҷумҳури Қирғизистон Садир Жапаров, инчунин, роҳбарони ҳайатҳои Федератсияи Русия, Ҷумҳурии Мардумии Чин ва Ҳиндустон дар макони баргузории ҳамоиши сатҳи баланд дар “Коҳи Наврӯз” ба ҳам омандан.

Ба онҳо роҳбарони қишиварҳои нозир, меҳмонони фахрӣ ва намояндагони воломақоми ташкилоту созмонҳои минтақавию байналмилаӣ ва соҳторҳои доимоамалкунандаи Созмони Ҳамкории Шанхай, аз ҷумла, Президенти Ҷумҳурии Беларус Александр Лукашенко, Президенти Ҷумҳурии Исломии Эрон Сайид Иброҳим Раисӣ, Президенти Туркманистон Гурбонгӯлӣ Бердимуҳаммадов, Дабири қулли Созмони Ҳамкории Шанхай Владимир Норов ва ҷонишини аввали Сарвазари Муғулистон Сайнбаянгийн Амарсай-хан, муовини Дабири қулли Созмони Милали Муттаҳид Наталия Герман, директори кумитаи иҷроияи Соҳтори минтақавии зиддитеррористии СҲШ Ҷумъаҳон Фиёсов, Раиси мушвораи Комиссияи иқтисодии Аўруосиё, Ди-ректори иҷроияи котиботи Машварати ҳамкорӣ ва тадбирҳои боварӣ дар Осиё, Раиси Кумитаи иҷроияи котиби иҷроияи Иттиҳоди давлатҳои Мустанқил, Дабири қулли Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ, Дабири қулли Созмони Ҳамкории иқтисодӣ ва дигарон ҳамроҳ шуданд.

Ҳамоиши мазкур дар бинои Коҳи Наврӯз, ки ба як муҷизаи санъати мемъорӣ ва ороиши мардуми тамадду-нофари тоҷик табдил ёфтааст, баргузор

гардид.

Ҷорабинии навбатии сатҳи олии Созмони Ҳамкории Шанхай бо истиқболи меҳмонони воломақом аз ҷониби Сарвари давлати Тоҷикистон, мухтарам Эмомали Раҳмон ва сарони давлатҳои аъзои Созмони Ҳамкории Шанхай, Президенти Ҷумҳури Қазоқистон Қосим-Жомарт Токаев, Президенти Ҷумҳури Узбекистон Шавкат Мирзиёев, Сарвазари Ҷумҳури Исломии Покистон Имрон Ҳон, Президенти Ҷумҳури Қирғизистон Садир Жапаров, инчунин, роҳбарони ҳайатҳои Федератсияи Русия, Ҷумҳурии Мардумии Чин ва Ҳиндустон дар тарафи дигари толори

таҳти раёсати Президенти Ҷумҳури Тоҷикистон ҷараён гирифт, Роҳбари қишивари мизборон, мухтарам Эмомали Раҳмон ва сарони давлатҳои аъзои Созмони Ҳамкории Шанхай, Президенти Ҷумҳури Қазоқистон Қосим-Жомарт Токаев, Президенти Ҷумҳури Узбекистон Шавкат Мирзиёев, Сарвазари Ҷумҳури Исломии Покистон Имрон Ҳон, Президенти Ҷумҳури

санадҳо дар маҷмӯъ иборат аз 30 ҳуҷҷат, аз ҷумла, Эъломияи Душанбе дар бораи бистумин солгарди Созмони Ҳамкории Шанхай ба имзо расид.

Пас аз анҷоми кори ҷаласаи Шӯрои сарони давлатҳои аъзои Созмони Ҳамкории Шанхай дар ҳамин чо нахустин маротиба дар таърихи фаъолияти Созмони Ҳамкории Шанхай гимни Созмон, ки ба ҷашниҳои Тоҷикистон таҳти ва тасдиқ гардид, садо дод.

Таваҷҷӯҳ ба қазаии Афғонистон

Баъди анҷоми кори ҷаласаи Шӯрои сарони давлатҳои аъзои Созмони Ҳамкории Шанхай дар толори Зарандузи Коҳи Наврӯз дар доираи раёсати Ҷумҳури Тоҷикистон дар САД ва СҲШ мулокоти сарони қишиварҳои аъзои Созмони Ҳамкории Шанхай ва Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ дар мавзӯи Афғонистон баргузор гардид.

Наҳустин Президенти мамлакат, мухтарам Эмомали Раҳмон баромад карда, таваҷҷӯҳи сарони давлатҳо ва ҷомеаи ҷаҳониро ба зарурати ҳалли қазаии Афғонистон ҷалъ намуданд.

Дар мулокот оид ба қазаии Афғонистон, ҳамчунин, Президенти Ҷумҳури Қазоқистон Қосим-Жомарт Токаев, Президенти Ҷумҳури Узбекистон Шавкат Мирзиёев, Сарвазари Ҷумҳури Исломии Покистон Имрон Ҳон, Президенти Ҷумҳури Қирғизистон Садир Жапаров, Сарвазари Ҷумҳури Арманистон Никол Пашињян ва Президенти Ҷумҳурии Исломии Эрон Сайид Иброҳим Раисӣ суханронӣ карданд.

Сарони давлатҳои Русия Владимир Путин, Ҷумҳурии Мардумии Чин Си Чинпин ва Ҳиндустон Нарендра Модӣ дар мулокоти сарони қишиварҳои аъзои Созмони Ҳамкории Шанхай ва Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ дар мавзӯи Афғонистон ба таври маҷозӣ иштирок ва суханронӣ намуданд.

Пас аз анҷоми кори ҳамоишиҳои сатҳи олиӣ аз рӯи ҷиҳати ҷаласаи Шӯрои сарони давлатҳои аъзои Созмони Ҳамкории Шанхай ва Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ дар мавзӯи Афғонистон Президенти Ҷумҳури Тоҷикистон, мухтарам Эмомали Раҳмон барои доираи вәсеи ҳабарнигорон нишасти матбуотӣ оростанд.

Аржанг акси хотиравӣ гирифтанд.

Толори Аржанг бо сутунҳои сангин ва нақшу нигори болои сангҳои гуногуни нимқимматбаҳо ва ороиши оро ёфта, хеле зебою назаррабо аст.

Дар ҳамоиши навбатии сатҳи олии Созмони Ҳамкории Шанхай масоили вобаста ба амнияти минтақавӣ ва байналмилаӣ, ҳамоҳангосозии фаъолияти зиддитеррористӣ, таҳқими ҳамкорӣ бо қишиварҳои нозир ва дигар масоили мухим баррасӣ шуд.

Ин ҷаласа дар толори бузурги сафед бо номи Зарандуд, ки баландиаш то маркази гумбаз 36 метр аст ва бо гачкорӣ дар рӯйи оина оро ёфтааст, ҷараён гирифт.

Президенти мамлакат, мухтарам Эмомали Раҳмон ҳамаи сарони давлатҳои аъзои Созмони Ҳамкории Шанхай ва Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ дар ҷаласаи ҷамъӣ 20-солагии таъсисёбии Созмони Ҳамкории Шанхай бо навори видеой муроҷиат карданд.

Дар интиҳо ҳамоиши сатҳи баланд, ки

Қирғизистон Садир Жапаров, Президенти Ҷумҳурии Беларус Александр Лукашенко, Президенти Ҷумҳурии Исломии Эрон Сайид Иброҳим Раисӣ, Президенти Туркманистон Гурбонгӯлӣ Бердимуҳаммадов, Дабири қулли Созмони Ҳамкории Шанхай Владимир Норов ва Ҳиндустон дар тарафи дигари толори

Президенти Федератсияи Русия Владимир Путин, Раиси Ҷумҳурии Мардумии Чин Си Чинпин ва Ҳиндустон Нарендра Модӣ дар мулокоти сарони қишиварҳои аъзои Созмони Ҳамкории Шанхай ва Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ дар ҷаласаи ҷамъӣ 20-солагии таъсисёбии Созмони Ҳамкории Шанхай бо навори видеой муроҷиат карданд.

Дар интиҳо ҳамоиши сатҳи баланд, ки

► СОЗАНДАГӢ

ОГОЗИ СОХТМОНИ КӯДАКИСТОНИ «Қалидчаи заррин»

20 сентябр Асосгузори сулху вахдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарем Эмомалӣ Раҳмон дар идораи сафари корӣ дар ноҳияи Санѓвир ба бунёди муассисаи томактабии замонавии «Қалидчаи заррин» оғози расмӣ бахшиданд.

Кӯдакистони замонавӣ дар маркази ноҳияи Санѓвир барои 100 нафар дӯструй дар асоси хидоятҳои ҳамешагии Сарвари маорифпарвари мамлакат, муҳтарем Эмомалӣ Раҳмон бо иқдоми Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуни «Зарринк» бунёд карда мешавад.

Фармоишгари муассисаи нави томактабӣ Мақомоти иҷроияи ҳокимиyaти давлатии ноҳияи Санѓвир буда, лоиҳаи иншооти зебо аз ҷониби Ҷамъияти саҳомии кӯшодаи «Меъморӣ ва шаҳрсозӣ»-и шаҳри Душанбе таҳия гардидааст.

Президенти мамлакат, муҳттарем Эмомалӣ Раҳмон пас аз шиносиони пурра бо лоиҳаи бунёди Муассисаи томактабии

«Қалидчаи Заррин» дар ҳамин ҷо бо имконоти фаъолияти Ҷамъияти дорои масъулияти соҳауди «Заррин» дар ноҳияи

Zarink

Санѓвир шинос гардианд.

Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуни «Зарринк» аз корхонаҳои пешқадами саноатӣ дар мамлакат буда, дар рушди иқтисоди миллӣ ва саноатикунioni босуръати кишвар саҳми намоён дорад.

Сарвари давлат, муҳттарем

мамлакат дар самти таъсиси ҷойҳои нави корӣ, коркарди ашёи хоми ватанӣ изҳори сипосу миннатдорӣ намуда, ба масъулон ҷиҳати дастгирӣ аз ташабbusҳои неку бобарор дар рушди иқтисоди миллӣ дастуру супоришҳои мушаххас доданд.

Мактаб дар дехаи Шул

22 сентябр Асосгузори сулху вахдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳттарем Эмомалӣ Раҳмон дар идораи сафари корӣ дар ноҳияҳои водии Раҷш, дар дехаи Шули дехоти ба номи Бокӣ Раҳимзодаи ноҳияи Раҷш муассисаи таҳсилоти рақами 35-ро, ки дар майдони умумии 720 метри мураббъӣ бунёд гардидааст, ба истифода доданд.

Иншооти мазкур аз ду ошёна иборат буда, бо мақсади иҷроӣ дастуру супоришҳои Президенти мамлакат, муҳттарем Эмомалӣ Раҳмон аз ҷониби соҳибкори ватандӯст Файзиддин Зиёвдинов бунёд шудааст.

Соҳтмони бино моҳи ноҳири соли 2019 оғоз гардида, моҳи сентябрி соли ҷорӣ ба анҷом рақидааст.

Дар ошёнаи якими муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №35, 6 синҳона, ошхона, ҳуҷраи омӯзгорон, ҳуҷраи кории директор,

озмоишгоҳҳои кимиё ва физика ва дар ошёнаи дуоми он 5 синҳона ва 2 синҳонаи компютерӣ, мачлистоҳо бо 135 ҷои нишаст ва китобона ҷойгир мебошад.

Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 35 барои таҳсили 340 нафар хонанда дар як баст пешбинӣ шудааст. Муассисаи мазкур бо мизу курсҳои истеҳсоли ватанӣ таъмин мебошад.

Бо бунёд гардиданни ҷунин як иншооти муосири таълимӣ 10 нафар омӯзгори маҳалӣ бо ҷои корӣ доимӣ ва маоши хуб таъмин гардианд. Пешвои миллат, муҳттарем Эмомалӣ Раҳмон дар ин ҷо бо омӯзгорону хонандагон сухбати озоду самимӣ анҷом дода, онҳоро барои таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар рӯҳияи худогоҳиву ҳудшинойӣ, ватандӯстиву ватанпаратӣ ва омӯхтани илмҳои муосир ҳидоят намуданд.

President.tj

Таълимгоҳи нав дар Лахш

Дар доираи сафари кории Асосгузори сулху вахдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳттарем Эмомалӣ Раҳмон ба ноҳияи Лахш, бо иштироқи Махмадтоҳир Зокирзода – Раиси Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Муҳаммадиусуф Имомзода – вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон,

роҳбарияти мақомоти иҷроияи ҳокимиyaти давлатии ноҳия бинои нави муассисаи таҳсилоти умумии №9-и дехаи Ҷиргатол мавриди истифода карор гирифт.

Мактаби мазкур барои таҳсili 420 нафар хонанда дар дубаст пешбинӣ шуда, дар он 41 нафар омӯзгори соҳибтарҷиба ба хонандагон дарс мегӯянд. Муассисаи мазкур дорои 9

синҳонаи барҳавои таълимӣ, аз ҷумла, кабинети кимиё, физика, математика, биология, география, забон ва адабиёти тоҷик, забони англисӣ, синҳонаи компютерӣ, китобона ва дигар ҳуҷраҳои ёрирасон мебошад. Синҳонаҳои хунаромӯзӣ барои соҳибқасб гардиданни дуҳтарони дехоти мазкур мегӯянд. Муассисаи мазкур дар 9 нақши калон дошта бошад.

Ифтиоҳи бинои нави мактаб

20-уми сентябр соли равон дар дехаи Шулонаки Ҷамоати дехоти Қалъаи Сурхӣ ноҳияи Раҷш бо иштироқи Раиси Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Махмадтоҳир Зокирзода, муовини вазири маорif ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Нурадӣ Собирзода ва намояндагони мақомоти иҷроияи ҳокимиyaти давлатии ноҳия бинои муассисаи таълимии №12 мавриди баҳрабардорӣ карор ги-

рифт. Муассисаи таълимии мазкур 2-ошёна буда, барои таҳсili 240 нафар хонанда дар як баст соҳта шудааст ва 30 нафар омӯзгори ботаҷриба ба таъlimgirandagон дарс мегӯянд. Инчунин, муассисаи дорои 8 синҳона, 4 кабинети фаний, аз ҷумла, технологияи иттилоӣ, технология, забони рӯй ва забони англисӣ мебошад.

Маркази матбуоти Вазорати маорif ва илми

16 сентябр дар шаҳри Душанбе бо иштироқи Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, муҳттарем Рустами Эмомалӣ ва Дабири кулли Созмони ҳамкории Шанҳай Владимир Норов муаррифиҳои лоиҳаи Боги «Созмони ҳамкории Шанҳай», ки дар пойтаҳти мамлакат бо тарҳи замонавӣ ва санъати баланд бунёд мегардад, доир шуд.

Зикр шуд, ки Боги «Созмони ҳамкории Шанҳай» дар ҷаҳон аввалин иншоотест, ки барои доир кардани ҷорабинҳои дастҷамъонаи намояндагони кишварҳои аъзои созмон, намоишҳои гуногуни сатҳи минтақавию байнамилӣ, тадбирҳои гуногуни фарҳангӣ ва гузаронидани муколамаҳо миёни кишварҳои аъзои Созмони

Бояд гуфт, ки оғози корҳои соҳтмонӣ дар Боги «Созмони ҳамкории Шанҳай» ба рӯҳи таҷлили 20-умин солгарди таъсиси Созмони ҳамкории Шанҳай ва ба давраи раёсати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ин созмон рост омад.

Дар ин рӯз дар баробари оғози соҳтмони Боги «Созмони ҳамкории Шанҳай» ба кори Фестивали

Боги «Созмони Ҳамкории Шанҳай» бунёд мешавад

ҳамкории Шанҳай бунёд мешавад.

Мавриди баҳрабардорӣ қарор гирифтани он дар оянда майдони мусоиди табодули таҷрибаву гуфтушунидҳоро фароҳам ҳоҳад соҳт.

Лоиҳа ва тарҳи иншооти мазкур аз ҷониби Асосгузори сулху вахдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳттарем Эмомалӣ Раҳмон интиҳоб гардида, барои бунёди саривактии он беҳтарин мутаҳassisон ҷалб ҳоҳанд шуд.

Боги «Созмони ҳамкории Шанҳай» аз ду ошёна иборат ва дар он барои ҳар кишвари аъзои гӯшаҳои алоҳида ташкил карда мешаванд.

Тибқи лоиҳа, дар боғ гӯшаҳои фарҳангӣ, намунаи расму оин ва суннатҳои давлатҳои аъзои Созмони ҳамкории Шанҳай ҷой дода мешаванд.

Тавре зимни муаррифиҳои лоиҳаи мазкур иброз гардид, бунёди Боги «Созмони ҳамкории Шанҳай» дар шаҳри Душанбе дар оянда имкон фароҳам мөррад, ки сокинону меҳмонони пойтаҳти бо фарҳангу анъанаҳои кишварҳои гуногун шинос шаванд.

Бог, ҳамчунин, барои рушди муносибатҳои гуманитарию фарҳанги кишварҳои аъзои созмони бонуфуз мусоидат мемоиданд.

Филмҳои бадеъ ва телевизиони кишварҳои узви Созмони ҳамкории Шанҳай «Душанбе-2021» ва Ҷаҳновораи синамои Созмони мазкур дар Ҷумҳурии Мардумии Чин оғоз баҳшида шуд.

Дар ин маросим натиҷаи тадбирҳои то имрӯз гузаронидашуда миёни кормандони касбу кори гуногун ва кӯдакони кишварҳои аъзои созмон муарриֆ гардид. Аз ҷумла, дар Намоиши расмҳои кӯдакони кишварҳои аъзои Созмони ҳамкории Шанҳай маҳсулӣ дастранҷи кӯдакони соҳибзавқ муарриф гардид.

Иттилоъ дода шуд, ки барои дарёfti шаҳсони соҳибистъедод ҳамеша байни кӯдакону наврасон нағоши озмунҳои расмкашӣ баргузор карда мешаванд. Гузаронидани Марафони Созмони ҳамкории Шанҳай ва сабқатҳои зеҳнӣ аз ҷумлаи тадбирҳо дар ин самт мебошад.

Зимни ин ҷорабинӣ иштироқчиён, хусусан, ба раёсати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Созмони ҳамкории Шанҳай дар соли 2021 ва тадбирҳои то ба имрӯз анҷомёфтагӣ баҳои баланд дода, накш ва мавқеи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳттарем Эмомалӣ Раҳмонро дар рушди созмон, баррасӣ ва ҳалли масъалаҳои минтақавию байнамилӣ назаррасу муҳим арзёбӣ карданд.

► АРҔГУЗОРӢ

17-уми сентябри соли равон
Президенти Ҷумҳурии Исломии Эрон Сайд Иброҳим Раисӣ, ки бо сафари расмӣ ва ҷиҳати иштирок дар ҷаласаи 20-умин солгарди таъсисёбии Созмони Ҳамкории Шанхай ба Ҷумҳурии Тоҷикистон омада буд, ба Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ташриф оварда, бо ҳайати устодону кормандони донишгоҳ воҳӯйӣ намуд.

Мехмони олимаком Президенти Ҷумҳурии Исломии Эрон Сайд Иброҳим Раисиро вазiri маориф ва илми ҷумҳури Муҳаммадиосуф Имомзода, ректори Донишгоҳи Миллии Тоҷикистон Қобилҷон Ҳушваҳтзода ва дигар намояндагони соҳторҳои дипломатии ҷумҳури истиқбол гирифта, ба тамошои дастовардҳои илмию техникии донишгоҳ, ки масъулини дар саҳни донишгоҳ бо тарроҳии наву замонавӣ нағоҳӣ дода буд, даъват намоданд. Намошгоҳ аз гӯшаҳои китобҳои таълифнамудаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий-Пешвои миллиат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомали Рахмон, китобҳои тозанашри илмию таълими устодону кормандони донишгоҳ, таҳқиқотҳои илми, ки аз ҷониби шаҳрвандони Ҷумҳурии Исломии Эрон дар

самтҳои гуногун пажӯшиш шудаанд, дастгоҳҳои замонавии таълими-истехсолӣ, китобҳои нодири таъриҳӣ, дастовардҳои Маркази биотехнология ва Парки технологияи донишгоҳ, Институти илми-тадқиқотӣ,

Исломии Эрон дар бахши маориф, дар мисоли ДМТ суханронӣ намуд. Дар идомаи суханронӣ қарори Шӯрои олимони Донишгоҳи миллиро дар робита ба узви ифтихории Шӯрои олимон ва доктори

рии Шӯрои олимони ДМТ қайд кард, ки Президенти Ҷумҳурии Исломии Эрон Сайд Иброҳим Раисӣ барои саҳми босазояш дар рушди ҳамкориҳои илмиву таълими бо чунин унвон сазовор шуд.

ёни мардуми фарҳангдусти Эрону Тоҷикистон унвон кард. Мехмони олимаком аз натиҷа нишаст ва доктори фахрӣ ва узви ифтихории Шӯрои олимони ДМТ интиҳоб шуданаш изҳори сипос намуда, дар роби-

Президенти Эрон – узви ифтихории Шӯрои олимон ва доктори фахрӣи ДМТ

таҷхизоти муосири фанҳои табиию риёзӣ, мачаллаҳои илми-таҳқиқотӣ ва ғайра иборат буд, ки он хеле таъсирбаҳш ва ҷолиби диккат буд..

Баъд аз тамошои дастовардҳои донишгоҳ меҳмони олимаком – Президенти Ҷумҳурии Исломии Эрон Сайд Иброҳим Раисӣ ҳамроҳ бо намояндагони соҳторҳои дипломатии ҳар ду қишвар – Тоҷикистону Эрон дар толори қалони донишгоҳ бо ҳайати устодону кормандони донишгоҳ воҳӯйӣ анҷом доданд.

Наҳуст ректори ДМТ Қ. Ҳушваҳтзода ташрифи Президенти Ҷумҳурии Исломии Эрон Сайд Иброҳим Раисӣ ва таомони меҳмонони олиқадро ба ДМТ ҳайрамақдам гӯфта, роҷеъ ба муҳими саривақти будани воҳӯйии мазкур ва ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии

фахрӣи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон интиҳоб гардида ни Президенти Ҷумҳурии Исломии Эрон Сайд Иброҳим Раисӣ ироа намуд. Ректори донишгоҳ зими니 супоридани дипломи доктори фахрӣ ва пӯшонидани либоси маҳкуро яке аз самтҳои муҳими таҳқими дӯстӣ ва боварӣ ми-

та ба саҳми илму таълим дар густирави ҳамкориҳои дучониба суханронӣ намуд.

Воҳӯйии мазкур бо супоридани тухфаи хотираӣ аз ҷониби ректори ДМТ Қобилҷон Ҳушваҳтзода бо меҳмони олиқадр Сайд Иброҳим Раисӣ ба анҷом расид. Зимни воҳӯйӣ эҳсос гардид, ки ин воҳӯйӣ таъриҳӣ дурнамои нави ҳамкориҳоро муйян хоҳад намуд.

Ҷӯдовар мешавем, ки зимни сафар Президенти Ҷумҳурии Исломии Эрон Сайд Иброҳим Раисӣ ба Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ҷанд навъи дастгоҳи наву замонавӣ барои самтҳои илми химияву биотехнология, аз қабили «Электронспиннинг якнасоса», «Спите-ринг», «Инфиҷори электрикӣ», «Спектрофотометри нури дугона» ва китоби «Донишномаи забон ва адабиёти форсӣ» иборат аз 12 ҷилдро тақдим карданд.

► СОЗМОНИ ҲАМКОР

Таҳияи барномаи ЮНИСЕФ барои солҳои 2023-2026

Дафтари ЮНИСЕФ дар Тоҷикистон дар ҳоли таҳияи Барномаи нави қишварӣ оид ба ҳамкорӣ бо Ҳукumatи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷониби солҳои 2023-2026 ҷиҳати суръат баҳшидан ба пешрафт дар амалисозии ҳуқуқи ҳамаи кӯдакон дар Тоҷикистон ва расидан ба Ҳадаҳои рушди устувор қарор дорад. Мувоғиҳи Конвенсия оид ба ҳуқуқи кӯдак, Конвенсия оид ба барҳам додани ҳама гуна табъиз нисбат ба занон ва бо истифода аз равиши ба ҳуқуқи инсон асосёфта, Барномаи қишварӣ ба манфиати ҳамаи кӯдакони синну соли гуногун равона буда, бо таваҷҷӯҳи маҳсус ба ҳалли нобаробарӣ дар марҳилаҳои гуногуни давраи ҳаёт нигаронда шудааст. Бинобар ин, Барномаи қишварӣ ба ҷониби солҳои 2023-2026 он афзалиятҳо, ки нисбат ба кӯдакон дар Стратегияи миллии рушди Тоҷикистон то соли 2030, Барномаи чаҳорҷӯбовии СММ оид ба ҳамкорӣ дар соҳаи рушди устувор ва инчунин, стратегияҳои соҳавии баҳши иҷтимоӣ дарҷ гардидаанд, инъикос ҳоҳад кард.

Дар робита ба ин, 14 сентябри соли 2021 дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон таҳти раёсати мувошинони вазiri маорif ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Гулҷеҳра Фанизода ва Нурадӣ

Собирзода ва роҳбари баҳши маорif дар ЮНИСЕФ Алберто Бианколи воҳӯйи машваратӣ байни мутахассисони барномаҳои маорif, соҳаи беҳдошти об ва санитария, осебапзирӣ ва омодагии низоми маорif ба ҳолатҳои фавқулодда, ҷалби ҷавонон ба раванди қабули қарорҳо ва вусъат баҳшиданӣ малакаҳо барои рушди бомувафқияти сармо-

масъалаҳои беҳдошти об ва санитария, осебапзирӣ ва омодагии низоми маорif ба ҳолатҳои фавқулодда, ҷалби ҷавонон ба раванди қабули қарорҳо ва вусъат баҳшиданӣ малакаҳо барои рушди бомувафқияти сармо-

рати маорif ва илм, Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, Дошишкадаи ҷумҳуриявии таҳсилоти ҷумҳурии Тоҷикистон, Маркази ҷумҳуриявии муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ ва дигар муассисаҳои соҳавӣ доир гардид.

Дар рафти воҳӯйӣ ҷонибҳо таҳлили вазъро дар соҳаи маорif мубодила карданд ва дар бораи самтҳои афзалиятноки соҳаи маорif иҷрои самараноки «Стратегияи миллии рушди маорif то соли 2030»-ро бевосита кафолат ва дастгirӣ ҳоҳанд кард.

Маркази матбуоти Вазорати маорif ва илм

яи инсонӣ дар Тоҷикистон баррасӣ шуданд. Барномаи қишварӣ ба дониш ва далелҳо, аз ҷумла, ба таҳлили вазъро оид ба татбиқи ҳуқуқҳои кӯдакон асос ёфтааст.

Мавриди зикр аст, ки давраи нави барномаи қишварии ЮНИСЕФ дар Тоҷикистон ва самтҳои афзалиятноки соҳаи маорif иҷрои самараноки «Стратегияи миллии рушди маорif то соли 2030»-ро бевосита кафолат ва дастgirӣ ҳоҳанд кард.

Маркази матбуоти Вазорати маорif ва илм

► ХАБАРҲО АЗ ВМКБ

Донишгоҳи давлатии Ҳорӯг ба номи М. Назаршоев зодаи замони соҳибистиколии қишвар буда, айни ҳол дорои 8 озмоишгоҳи фаннӣ, 6 синфҳонаи компьютерӣ бо 443 компьютер, 115 принтер, 14 тахтаи электронӣ, 13 сканер ва дигар таҷхизоти мусоир мебошад.

Дар таълимгоҳ ҷор ҳазор донишҷӯу таҳсил дошта, 70 фисади

Донишгоҳи зодаи истиқлол

онҳо аз дехоти дурдасти вилюят ва минтақаҳои дигари қишваранд. Беш аз 240 нафар имсол ба Донишгоҳи давлатии Ҳорӯг дохил шуданд.

Боиси сарфарозӣ аст, ки дастпарварони риштai омӯзгории донишгоҳ дар аксари таълимгоҳҳои вилюят ба таълиму тарбияи насли наврас машғул буда, шогирдони онҳо имсол дар олимпиадаи ҷумҳуриявӣ ширкат намуда, 81 ҷои ифтихориро соҳиб шуданд.

Ҳоло дар ин мактаби олий як нафар узви вобастаи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, ду нафар дорандай Ҷоизаи Президентӣ дар соҳаи маорif, се нафар барандаи Ҷоизаи ҷавонон ба номи Исмоили Сомонӣ, 53 нафар «Аълоҷии маорif ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон», ду нафар узви Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон буда, 30 нафар рисолайи номзадию докторӣ ҳимоя наудаанд.

Мактаб дар Сагирдашт

Ҷамоати дехоти Сагирдашт яке аз дурдастарин ҷамоатҳои дехоти ва зеботарин гӯшаҳои ноҳияи Дарвоз махсус ёфта, дар худуди он 14 муассисаи таълимӣ фаъолият мекунад.

Соли 2016 зимни сафари корӣ ба ВМКБ Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий - Пешвои миллиат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомали Рахмон дар маркази Ҷамоати дехоти Сагирдашт баробари соҳтмони иншооти ҳаётан мухим дар зербинои соҳтмони муассисаи таҳсилоти миёнайи умумии раками 2 санги асос гузаштанд. Ин муассиса

саи таълимӣ, ки барои 450 ҷои пешбинӣ гардидааст, мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шуд. Фармоишгари соҳтмон Вазорати маорif ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, он аз 16 синфҳонаи таълимӣ, синфҳонаи лингофонӣ, кабинетҳои биология, физика, химия бо озмоишгоҳ, синфҳонаи технология, утоки фаъолияти директор, толори барои маҷлиси падару модар, китобхона ва толори хониш, маҷлисҳои барои 250 ҷои иншооти ҳаётан мухим дар зербинои соҳтмони муассисаи таҳсилоти миёнайи умумии раками 2 санги асос гузаштанд.

Ҕ. ҚОЗИБЕКОВ,
«Омӯзгор»

► ИФРОТГАРӢ - ХИЁНАТ БА ҲАЛҚУ ВАТАН

Муборизаи аҳлона мебояд

Муқовимат бо терроризм ва экстремизм солҳои охир мавзуи мубрами рӯз дар ҷомеа ба ҳисоб меравад. Бо ҳадафи таҳқиқи ҷоқеии ин амали номатгул аз тарафи олимон ва муҳаққиқони ватанини ҳорҷӣ талошҳои зиёде ба ҳарҷ дода шудаанд ва ҳар яке ба пахлуҳои гуногуни ин масъала равшанӣ андохта, роҳҳои ҳалли василаҳои баромадан аз ин мушкилоти глобалиро пешниҳод намудаанд.

Терроризм, аз нӯқтаи назари ҳукук, содир шудани амалҳои мебошад, ки ба одамон ҳатари ҷиддӣ эҷод мекунад. Зӯроварӣ, зулм, фишор, таҳир ва паст задани шаъну шарафи инсон, хусусан, ғурӯҳҳои дигари этники аз ҷониби ҷомеа ва давлат эътирози ҷоқеиро ба вучуд меварад, зеро поёни ин ҳама амалҳои зиҳт ифратгарӣ мебошад.

Экстремистону террористон шахсонаанд, ки барои онҳо мукаддасот, арзишҳои миллӣ, гуманизм, зебой ва маданияту санъат ва хираду дониш арзише надоранд. Омили асосии ба ифратгарӣ майл намудани шахс ҷоҳилий, бедониший, бемаърифатӣ, ноогоҳӣ, сарватпарастӣ ва тақлидкории ўазамалҳои гайриинсонӣ мебошад. Экстремизм зӯроварии хусусиятҳои сиёсидошта мебошад. Ба экстремизму терроризм ташкил бетаргииҳои оммавӣ, тафриқандозӣ ва ҳаракатҳои авбоӣ ҳос аст. Аъзои ин ғуна ғурӯҳҳои манфур аксаран дину мазҳабҳоро ба манфиатҳои пурғаразӣ шахсии ҳуд истифода менамоянд ва аслан, боиси доғдор гаштани боварҳои мардумӣ мешаванд.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомали Раҳмон дар Паёмашон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон январи соли равон ҷунун таъқид кардан: «Вазъи тағиیرбандони ҷаҳони имрӯза ва хусусияти устувор пайдо намудани зуҳороти ҳатарноки замони мусоир, аз ҷумла, терроризму экстремизму, қочоқи силоҳ, гардиши гайриқонуни маводи мухаддир, киберчиноятҳо ва дигар ҷиноятҳои фаромилӣ, ки башариятро ба ташвиш овардаанд, моро водор месозад, ки ба масъалаҳои таъмини амнияти қишваронамон дикқати аввалиндарача дижем. Зеро пайравони созмонҳои террористиву экстремистӣ барои ноором соҳтани вазъияти дар ҷомеа ва тафриқандозиву барангҳетани низоъҳои диниву мазҳабӣ қӯшиш карда, барои гумроҳ соҳтани сокинони мамлакат, баҳусус, ҷавонон ва ба созмонҳои манъшуда ҷалб намудани онҳо аз шабакаҳои интернетӣ васеъ истифода мебаранд.»

Парвина ҚУРБОНОВА,
омӯзгори МТМУ №60-и
ноҳияи Сино

Дӯст доштани Ватан, миллат, ҳифзи мукаддаси ҳар шаҳрванди қишвар дониста мешавад. Ватандориву миллатдӯстӣ аз гӯши имон аст. Нафаре, ки ҳудро соҳибимон ва даст ба сина зада, мусулмони комил метарошад, бояд ватану меҳани ҳудро беандоза дӯст дорад. Ба Ватан содик бошаду доим дар фикру зехнаш обод кардани он бошад.

Аммо, дар шароити имрӯз, ки сулҳу осоиштагӣ ва оромиву тинҷӣ ба ганҷи бебаҳо мубаддал гаштааст, баъзе ашҳоси

ташқилоти террористии наҳзати исломӣ бо ҷанд нафар ҳаммаслақаш ба ҳорҷи қишвар фирор намуд.

Ҳоло саркардаи фирории ташқилоти террористии наҳзати исломӣ ва дигар аъзои он аз ниҳатҳои муғризонашон даст накашида, тавассути шабакаҳои интернетӣ боз ба интиқод ва сиёҳ карданӣ миллату давлати тоҷик оғоз намуданд. Гӯё бо ин корашон никор гирифтан меҳоҳанд, аммо никор аз кӣ? Аз Ватан, аз миллат?

Рӯз барин равшан аст, ки наҳзатиҳои

Заифнолии дурӯғин

ноҳалафе дар симои саркардаи фирории ташқилоти террористии наҳзати исломӣ ва дигар аъзои он мавҷуданд, ки дар пайи ҳалалдор кардани вазъи мӯтадили чумхӯрӣ мебошанд. Новобаста аз он ки ҳудро мусалмони асил ва ватандори ҷоқеи ҷилда медиҳанд, дар асл на ба дину мазҳаб Ҷӯёндоманданду на ба миллату на ба давлат. Ватанро ба ҷавлонгоҳи бозиҳои сиёсии аҷнабиён табдил додан меҳоҳанд ва дар кучое минбаре ёбанд, аввалин ҳарфаҳон гила кардан аз Ватане, ки дар он таваллуд шудаанду ба воя расидаанд, мебошад. Мудом дар пайи фитнан-ангезию ҳаммиллатони ҳудро бар зидди яқдигар ҷанг андохтан мебошанд.

То замоне ки ташқилоти террористии наҳзатӣ ҳамчун ҳизби расмӣ дар Тоҷикистон фаъолият дошт, дар доҳили қишвар амалҳои таҳрибкорона аз ҷониби аъзои он ба амал меомад. Баъдан бо мақсади расидан ба ниятҳои нопоки душманонаи ҳуд онҳо ба исёни мусаллаҳона баҳри амалӣ намудани табаддулоти давлатӣ даст заданд. Вале тирашон ҳок ҳӯрду баъди шикаст саркардаи фирории

ифротӣ дasti ятимero нагирифтаанд, роҳеро обод накардаанд, пule насоҳтаанд, vale bo суханҳои пучу бемаъни лофи ватанҳоҳӣ мезананд. Дар ҳоле саркардаи фирории наҳзатӣ бо пайравонаш аз давлат гила мекунанд, ки волидайну ҳешовандони наздики ин хиёнаткорони наҳзатӣ то имрӯз, дар диёри озуду обод зиндагӣ доранд, az ҳавои ватан нафас мекашанд. Аммо ҳамаи ин омилҳоро наҳзатиҳои муфтиҳӯр фаромӯш кардаанд, гӯё намедонанд ё аниқтараш донистан намехоҳанд.

Имрӯз дар Аврупо саркардаи фирории ташқилоти террористии наҳзати исломӣ ва дигар аъзои он бо мақсади пинҳон намудани ақидаҳои ифротӣ-террористии ҳуд пайваста аз дунявият, демократия лоғ мезананд. Ҳудро «адолатпеша» ва химоятгари мардум вонамуд мекунанд. Вале ба ҳамагон маълум аст, ки дар ниҳоди ин тоифа заррае ё бӯе аз адолату мардумсолорӣ мавҷуд нест.

Ф. ГАФФОРЗОДА,
омӯзгори МТМУ №15,
шахри Душанбе

Нотавонбинони истиқлол

Аз гуфтори Кабирӣ, ки аз тарики шабакаҳои интернет аз ҳорҷи истода сангӣ маломат мезанад, ҷунун бармеояд, ки бо баста шудани ҳизби террористии наҳзатӣ гӯё нисфи олам нобуд мегардаду Тоҷикистон ба оташона табдил мёбад, зеру забар мешавад, ободиҳову бунёдкориҳо ба коми адам мераવанд.

Дар ҷоқеи, истиқболи 30-юмин солгарди Истиқлоли тоҷик ҷаҳони ҳасудони наҳзатро кӯр кард!

Суботу оромӣ, бунёдкориҳову созандагиҳо, комёбиҳо, пайваста баланд гардидан сатҳи рӯзгори мардум оташи кинаи бадҳоҳони наҳзатиро баланд афрӯҳт.

Наҳзатиҳо дар ҳамbastagӣ бо кувваҳои бегона параст ва эмиссарони қишварҳои исломӣ мақсаду мароми сиёсии ҳудро амалӣ кардан меҳоҳанд. Саркардагон ва фаъолони ғурӯҳҳои мутаассиби ифратgarо забон як карда, бо ин роҳ сафи аъзои таҳрибкорони ҳудро аз ҳисоби ҷавонони камаводи дунёbehābar dar ҳорҷи қишвар зиёд кардан меҳоҳанд. Аммо тири нопоки онҳо хато ҳӯрд.

Аҷабо, роҳбариати наҳзат шоҳдӣ ҳизмати ҳизбиёнashро дар солҳои 90-уми асри

гузашта, ки оташи ҷанги бародаркуширо бафарӯҳта буданд, фаромӯш карда бошад?

Аз «ҳизмати» ин ҳизб кариб буд, ки Тоҷикистон аз ҳаритаи сиёсии дунё ба боди фано мерафт. Номи баланди миллати тоҷик ба замин зад. На ҳар кас метавонист аз ифтиҳори миллӣ, шараф, номус, имон, ғарҳон, таъриҳи ва дигар арзиҳои миллии инсонӣ забон қушояд. Мардуми сарబанди Бадаҳшон низ шоҳди манзари он солҳо шум аст.

Ба гуфти Кабирии ҳоин, гӯё ки «оҳиста-оҳиста масҷидҳо баста мешаванд». Аҷоиб, байни ҳизбу масҷид чӣ алоқамандие аст? Оҳир, ҳизб ин ташқилоти сиёсӣ аст, ба масҷидҳо ягон рабте надорад, барьқас, наҳзат меҳоҳад масҷидҳоро ба манфиати гаразноки сиёсии истифода барад. Гуфтугузорҳои масъулиони ҳизби мазкур пардаро аз рӯйи асрори наҳзатӣ бардоштааст. Қасифони наҳзатӣ ободиву тинҷӣ мамлакатро дид, хуни дил меҳӯрандӣ намедонанд, ки боз аз қадом идеологии динӣ-мазҳабӣ истифода намуда, фазои осоиштаи қишварро ҳалалдор намоянд.

Гулшани САЛОМАТШО,
омӯзгор

Мулоқоти судманд

Дар муассисаи таълимии №3-и шаҳри Boxtar бо иштироки наҳояндагони раёсати маорifi вилояти Xatlon, мақомоти маҳалӣ, наҳояндагони мақомоти қудратӣ, ҳифзи ҳукук, шӯбаи маорifi шаҳр, наҳояндагони баҳшҳои кор бо ҷавонон ва варзиш, омӯзгорону хонандагони мусассисаҳои таълимӣ ва падару модарони толибиятӣ воҳӯрӣ доир гардид.

Вазъи таасսуфари давлати Афғонистон, пойдории истиқлолият, рӯ овардан ба китобхонӣ корҳои зиёд аз анҷом дода мешавад. Аммо, боиси таасսуф аст, ки дар ин росто қисман мушкилӣ ҷой дорад ва аз китобхона дид, бештар наврасон ба интернет машгул мешаванд. Инро ба инобат гирифта, дар муассисаҳои таълимӣ маҳфилҳо дӯстдорони китоб ва озмуни «Китобхони беҳтарин» ташкил карда мешаванд.

Шамъигӯл Шарифзода, мудири шӯбаи маорifi шаҳри Boxtar изҳор дошт,

С. АЗИЗӢ, «Омӯзгор»

вусъат баҳшем. Ҳоло бо иқдоми омӯзгорони варзида беш аз 350 нафар хонандай лаёкатманд ройгон ба маҳфилҳои гуногуни иловагӣ ҷалб карда шудаанд. Фаъолияти марказҳои кор бо шогирдони соҳибистеъод ва таҳсилоти иловагӣ марҳила ба марҳила тақвият мебад. Дар ин замина сол то сол таъодди иштироқдорон аз шаҳри мо дар озмуну олимпиадаҳои вилоятиву чумхуриявӣ зиёд мешавад ва аксари онҳо комёбу соҳибчиоза мегарданд. Дар давоми соли таҳсили гузашта шогирдони таълимгоҳҳои мо дар сабқатҳои гуногуни чумхуриявӣ, дар маҷмуӯ, беш аз 10 медали тиллову нуқра ва биринҷӣ ба даст оварданд. Соли таҳсили гузаштаро 2 нафар бо медали тилло ҳатм карданд.

Ахли маорифи шаҳри бостонии мо ҳамвора бар он мекӯшанд, ки шогирдонашон фанҳои муосирро амиқтар биомӯзанд, забонҳои ҳориҷиро азҳуд намоянд, дар омӯзиши касбу ҳунар фаъол бошанд. Тарбияи ватандӯстӣ ва ифтиҳори миллии насли наврас аз ҳадафҳои асосии устодони таълимгоҳҳои мост.

- Мехсустем сухане чанд первонуни як масъалаи мубрами айём – ҳамкории таълимгоҳҳо бо соҳибкорон ва созмонҳои гуногуни ҳайрҳои байналмилалӣ иброз намоед.

- Дар замони мо бояд тамоми ташкилоту созмуну идораҳо бо ҳам иртиботманд бошанд, дар заминай маслиҳату машварат амал намоянд («Ақлҳоро ақлҳо ёрӣ диханд»), дасти ҳам бигираанд. Ин аз мухимтарин омилҳои таъмингари комёбиҳост. Як неру ободгари соҳаи маориф низ маҳз тақвияти ҳамкориҳост: ҳамкорӣ бо волидон, ҷомеа, созмуну ташкилотҳо... Дар давоми солҳои охир бо мадади кумитаи волидон, саҳмгузории ҳочагиҳои қишоварзӣ, сарпарастон ва ашҳоси алоҳидаи саҳоватманду ҳайрҳоҳо дар мактабҳо ба ҳадафи тақмилбаҳши заминаҳои моддию техникии таълимгоҳҳо, ободонию қабудизоркунӣ, таъмиру тармим корҳои зиёде сомон баҳшида шуданд. Ҳоло 68 муассисаи таълимии мо бо Барномаи озқаи ҷаҳонии СММ вобаста ба таъмини хонандагони зинай аввали таҳсилот бо ҳӯроки гарми яқвакта, 16 муассисаи таълимӣ бо ташкилоти байналмилалӣ ЮНИСЕФ дар доираи омода намудани қӯдакони синни томактабӣ ба мактаб вобаста ба татбикӣ ҳамкорӣ Марказҳои инкишифӣ қӯдакони синни томактабӣ, 10 муассисаи таълимӣ ҳамбаста бо татбикӣ «Барномаи ҷаҳонӣ дӯхтарон ба мактаб»-и ЮНИСЕФ... ҳамкориҳои судманд ба роҳ мондаанд. Ҳамчунин, бо маблагузории давлатӣ ва вобаста ба самтҳои ҳамкорӣ бо созмонҳои муҳталиф дар ҳудуди шаҳру дехоти мо таъодди зиёди мактабҳо таъмиру мӯсаҳҳазу бозсозӣ мешаванд, бунёди синфҳонаҳои иловагӣ дар назди беш аз 20 таълимгоҳ идома дорад.

- Мақомоти широғии ҳокимијии давлатии шаҳри Панҷакент дар соҳаи маорифи шаҳр ҷӣ норасоҳоеро мебинад ва баҳри рафғи онҳо ҷӣ тадбирчӯҳо дорад?

- Албатта, аз ҳар ҷиҳат таъмин намудану аз кулии норасоҳо орӣ кардани ҷунин як соҳаи фароғигу бавусъат коре саҳлу осон нест. Вакт, тадбирчӯӣ, маблаг ва тадорукоти дигарро тақозо дорад ин кор. Қисмате аз муассисаҳои таълимии мо ҳамон ба синфҳонаҳои иловагӣ нийзманданд, дар 14 мактаб бояд таъмири асосӣ ташкил карда вазифаи мактаби нав бунёд бояд намуд. Дар зумрае аз таълимгоҳҳо миқдори мизу курсӣ, мебели мактабӣ нокифоя аст ва на ҳамаи дарсгоҳҳои маҳсус (синф-кабинетҳо) дар сатҳи зарурӣ мӯсаҳҳазанд.

Дар масъалаи пардоҳти маблаги китобҳои иҷоравӣ низ камбуҷиҳо ҷой доранд... Мо ин ҳама каму қостиҳои соҳаро ҳуб омӯхтаем ва мувоғиқан нақшай ҷорабинҳо мураттаб соҳтаем ва мекӯшем, ки норасоҳои мавҷуда ҳар ҷӣ зудтар бартараф шаванд.

Ба раиси шаҳри Панҷакент Абдухолик Холиқзода, ки воқеан ҳам, ҷавонмарде огоҳманди соҳибмâрифат ва хоксору боғазилат аст, сухбати мо дар назди таълимгоҳи навбунёд беш аз як соат тӯл қашид, ба ибораи раис, «хеле ҷонги мактаб ҳӯрдем».

Бисёр нишотбахш аст, ҷаҳони ҳамкорӣ дар бораи соҳаи маориф бо меҳру муҳаббат, некбинона ва бо ғамхориву таваҷҷӯҳи вижана сухан мөронад, соҳаро бо ҳама шебӯ фарозаш ҳуб мөлонад ва дар ин сомони ҷаҳони ҳамкорӣ додаасту ҳадафҳои некуи зиёд дар пеш дорад ва ҳамарӯза «ҷонги мактаб ҳӯрдад».

Нигории
Абдурауф МУРОДӢ,
«Омӯзгор»

► ФУРӯГИ СУБҲИ ДОНОӢ КИТОБ АСТ

Ҳидоятгари ҷодаҳои фурӯзон

Ҳодисаву падидаи хеле ҳуҷояни ду мақбул аст, ки дар ҷомеаи мо меҳр ба китоб, ки даврае коҳиши ёфта буд, аз нав устувор мешавад, китоб дар ҷомеа мавқеи шоистаи дери ни ҳудро ишғол менояд. Дар ин раванди дилпазир, пеш аз ҳама, дастуру ҳидоятгариҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомали Раҳмон нақши муҳим доранд. Сарвари қишвар зимни суханрониҳояшон аз минбарҳои баланд, ҳангоми воҳӯрию мулӯқотҳояшон бо мardum ва дар давоми сафарҳояшон дар манотики гуногуни мамлакат дар қатори масоили дигар сухан аз аҳамияту моҳияти китоб мегӯянд, ҳамагонро ба китобхонӣ тарғиб меноянд ва таъқид месозанд, ки маҳз тавассути китобхонӣ мо ба пирӯзҳои шоиста мерасем, соҳиби илму ҳунар мегардем ва аз қулли навғонҳои ҳаҷон боҳабар мешавем. Президенти муҳтарами мо ҳуд ба китоб муҳаббати беандоза доранд ва муаллифи як силсила китобҳое мебошанд, ки дар онҳо мавзуъҳои таърихи диёр, Ватан ва ватандӯстӣ, ваҳдату сулҳпарастӣ, ифтиҳори миллӣ ва парастиши муқаддасоти Ватан дар мадди аввал қарор доранд. Бо дастуру супориши Сардори давлатамон ба ифтиҳори 30-солагии Истиқлоли давлатии Тоҷикистон ба ҳар як хонадони қишвар китobi «Тоҷикон»-и Бобоҷон Faғуғон, Қаҳрамони Тоҷикистон, тақдим карда шуд. Акун ҳар як шаҳрванди диёри арҷондамон метавонад ҳар гоҳ ин шоҳкитоби миллатро варақ зада, вориди таъ-

риҳи пурифтиҳори ниёғони хеш шаваду ифтиҳор намояд. Ҳамчунин, соли сеом аст, ки дар мамлакат озмуни «Фурӯги субҳи доной китоб аст» роҳандозӣ мешавад. Ин озмун

мактаб мебошад ва ин ҷо ҳама рӯз устодону шогирдон китоб рӯи даст доранд ва фаъолияти ҳудро тавассути он роҳандозӣ менамоянд. Солҳои охир имкони муассисаҳои таълимӣ

марҳилаи наверо дар олами маърифати мардуми таъмаддунпарвари мо боз намуд ва ҳамагонро ба китоб, бо ин сарчашмаи донишу фарҳангу маърифат бештар қарину ҳамнишин кард. Мардум ба асли маъни ин ҳикмати ҳидоятгар бештару амиқтар сарфаҳм рафтанд:

Бе китоб, Ҷӯёнишон, дунёи мо
наравашан аст,
Тирау торик ҳамҷун ҳонаи
беравзан аст.

Ҳамасола доираи иштироқдорони озмуни мазкур васеътар мешавад, ки ин ҳодисаи басо фараҳбахш аст.

Маълум, ки маъвои асосии китоб

мазкур доир гардид. Шуморай довталабон нисбат ба соли гузашта зиёд гардидааст.

Таври маълум, озмун аз рӯйи панҷ номинатсия - адабиёти қӯдакону наврасон ва осори шифоҳӣ, адабиёти классикӣ, адабиёти мусоир, адабиёти ҷаҳон ва эҷоди назму наср баргузор гардид.

Дар дигар шаҳру навоҳии вилояти Ҳатлон низ озмуни даври шаҳриву ноҳиявӣ баргузор гардид.

С. АЗИЗӢ,
«Омӯзгор»

Озмун баргузор шуд

Ғолибони даври шаҳри озмуни чумхуриявӣ «Фурӯги субҳи доной китоб аст» барои иштироқ дар даври вилоятӣ омодагӣ мегиранд.

Дар толори Коҳи Ватани шаҳри Ҷоҳар бо ҳузури Нарғис Қурбонзода, муовини раиси шаҳри Ҷоҳар, Шамъигул Шарифзода, мудири шӯбайи маориф ва дигар азъон ҳакамон даври шаҳри озмуни

► ИБТИКОР

Мактаби ҳусусии бо номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

Дар шаҳри Панҷакент бо иштироқи раиси шаҳр Абдухолик Ҳолиқзода, масъулони шӯбайи маориф ва омӯзгорони муҳассилин ифтитоҳи муассисаи таълимии умумии ҳусусӣ барпо гардид.

Тавре дар ин тантана иброз доштанд, муассисаи таълимӣ бо ибтикори сарвари ҔДММ «Андарзи Рӯдакӣ»

Чоид Ҳолиқов таъсис шуда, бинои маъмурии собиқ бо ҳарчи 500 ҳазор сомонӣ пурра таҷдид ва таъмир шудааст ва ҳоло дорои 16 синфҳона, толори мачлис, ошона, майдончай варзиш мебошад.

Айни замон 50 нафар ба синфҳои 1-3 қабул гардида, омӯзгорон ба тарни озмун ба кор ҷалб гардидаанд. Ба ҳар синф, ки барои 24 нафар хонанда пешбинӣ шудааст, омӯзгори фанӣ ва ёвари ў дарс мегузаранд.

Таълим дар ин муассисаи ҳусусӣ ба забони русӣ тибқи барномаи Петерсон ва ба забони англисӣ аз рӯйи барномаи Донишгоҳи Кембриҷ ба ҳоло монда шуда, аз синфи якум омӯзиши ин забонҳо ба таври густарда ба ҳоло монда мешавад.

Барномаи таълимӣ ба он нигаронида шудааст, ки хонандагон синфи ҷорӯмро бо фароғиги пурра забони англисӣ ҳатм намоянд. Аз синфи панҷум таълимии фанҳои дақиқ низ ба забони англисӣ ба ҳоло монда мешавад.

Ҳамчунин, хонандагони муассиса ба маҳфилҳои гуногун ҷалб гардида, ба ҳӯрок таъмин карда мешаванд.

Волидон аз тарни мачаллаи электронии «Эдупейҷ» метавонанд аз рағти таҳсili фарзандонашон пайваста оғоҳ бошанд.

«ОМӮЗГОР»

Ҳаф кас, ки шеър донад, донад, ки ғар ҷаҳон

► 22 СЕНТЯБР - РӯЗИ РӯДАҚӢ

Ин ки замони ҳукумати Со-
мониён даврони тақвияти ифти-
хори миллӣ ва эҳёи рӯҳи эронӣ
буд, амрест, ки на танҳо барои
пажӯҳишгарон маълум аст. Ами-
рони сомонӣ, вазирони дониш-
манди эшон, нуҳбагони сиёсӣ ва
фарҳангии Ҳурисони бузург раван-
ди умумӣ ва омилҳои муассири
онро, ки дар замони ҳукумати
гузаштагонашон - Тоҳриён ва
маҳсусан, оли Саффор дар ин
замина оғоз шуда буд, таъмиқ
бахшиданд ва густариш доданд.
Хидмати адабиёт, баҳусус, шеър
дар ин росто хеле бузург аст.

Шуарои даврони сомонӣ, ки
роҳномаю сарварашон устод
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ буд, бо кори ба
назм овардани ривоятҳои пешазисломии
аквоми эронӣ (Масъуди Марвазӣ,
Дақиқӣ, Фирдавсӣ) ва шоъд ҳам Рӯдакӣ,
ки абёти пароканде аз маснавӣ дар
баҳри мутақориб аз ў бокӣ мондааст),
акоиди фалсафию иҷтимоӣ, русуму
одоб (Рӯдакӣ, Фирдавсӣ) ва аҳлоқии
пешазисломӣ (Рӯдакӣ, Абушакури
Балҳӣ, Фирдавсӣ, Ибни Сино) дар амри
шаклгирӣ этникии навини эрониён, ки
аз ҳамон замон ба номи умумии тоҷик ёд
мешаванд, саҳми бузург доштанд. Сиё-
сати оқилионаи мардони сиёсӣ – аъам аз
амиру вазир аз сӯйе ва оғардаҳои ба-
деви аҳли адабу фарҳанг аз сӯйи дигар
боис гардид, ки аквоми бузургу деринай
эронӣ, чунончи бо мисриёну суръению
алҷазоириҳо рух дод, дар қавми араб
мунҳал нашуданд, балки бо он ки дини
нав – исломро пазируфтанд, забони ҳуд-
муҳимтарин рукни ҳувияти миллиро
нигоҳ дошта ва акоиди сиёсӣ, фалсафи
аҳлоқӣ ва фарҳанги ҳудро ҷойе бо ан-
даке тағайуру таҳаввул ва ҷойе айнан
бо акоиди исломӣ оmezish доданд ва аз
ин кимиё зари холис – андешаҳои бикру
жарҳ ва осори бадеви муассир оғар-
данд, ки ниҳоятан саҳми бузург ва шои-
ста дар фарҳанги ҷаҳонӣ гардид.

Зимнан, ин марҳалаи навини торихӣ
ба мардони комилан ҷадид ниёз дошт,
то ба таҳаввулоти комилан навини
иҷтимоӣ, сиёсӣ, фарҳангии ҷомиа
посуҳгӯ башанд ва ин таҳаввulu
тағайуруро тақвият баҳшанду таҳаққуқ
баҳшанд. Эроншиноси рус И. С. Брагинский
мукарраран таъқид кардааст, ки Рӯдакӣ
аввалин шоири порсигӯ буд, ки Инсонро
дар меҳвари эҷодиёти ҳуд
карор дод. Ҳамчунин, Рӯдакӣ эҳтимолан
нахустин касе буд (дастикам дар миёни
шоири), ки дар марҳалаи пасазисломии
ториихи мо ба тавсифи ин Инсони
навин пардоҳт ва ҳам барои тавсифи
тамҷиди ин Инсон истилоҳи роҷиҷи то-
исломро ба доираи истифода кашид.
Истилоҳе, ки Рӯдакӣ аз ториихи пешазис-
ломии аквоми эронӣ аҳз кард, «Озода»
ва ё арабии он – «хур» (ва ба гунаи
ҷамъ «озодагон»; ва низ гунаи дигари
он ки исми арабӣ-форсии «хурон») аст,
ки ҳамчунин ғоҳе дар ашъори устод ба
номҳои Озодамард ва Озоданиҷод низ
омадааст. Ин истилоҳ байдан низ барои
ифодаи гурӯҳи ҳоси этникӣ-иҷтимоӣ
ашроғи эронӣ ба кор гирифта шуд ва
ба суннати адабие бадал гардид, ки барь-
дан дар сурудаҳои Дақиқӣ, Фирдавсӣ,
Носири Ҳурисав идома мебад. Ҷоъд

Озодамард аз нигоҳи

гуфт, ин номро ҳам, ки Рӯдакӣ аз то-
риҳи сунанӣ қабл аз исломии мардуми
эронӣ иқтибос кард, барои тақвияти
ифтихор ва ҳувияти миллии ва низ барои
оғарниши тимсоли Марди «идеали»
истифода кардааст. Абдулаҳмади Ҷовид
– муҳаққиқи тоҷики афғонистонӣ на-
виштааст, ки дар замони шоҳи сосонӣ Ҳу-
срави Анушервон ҳабашаҳо бар Яман тасаллут ёфтанд. Амири Яман аз
шоҳи сосонӣ ёрӣ хост ва «Анушервон
панҷоҳ ҳазор аскарро бо ў гусел кард
ва ҳабашаҳорро аз ҳоки Яман ронд.
Арабҳо ин лашкарро, ки солҳо зимоми
умурро дар он ҷо дар даст доштанд, банд-
ул-аҳрор ё абно-ул-аҳрор ва ё аҳрор ва
ҳатто абно ҳонданд ва сипас ин қалима
лакаби тамоми форсизабонҳо ғашт. Дар
адаби мо ҳар ҷо, ки аҳрор ё тарҷумаи
онро – озода ва озодагӣ мегӯянд, мурод
дари забонҳо ва тоҷикҳо. Ба фарму-
даи устод С. Нағисӣ «озода»-ву «аҳрор»
пас аз истилоҳ араб ба нучабои бозмонда
аз замони Сосониён мегуфтаанд, ки
ба назари мо, каме маҳдуд аст, зоро ин
истилоҳ дар давраи навини ториихи мар-
думи мо фаротар аз муҳити давлати Сосониён
корбурд доштааст, чунончи эҳ-
ва аз нав ба истифода гирифтанӣ он дар
Бухоро – дар шаҳре сурат пазирифт, ки
аз маҳдудаи ҳукумати Сосониён берун
буд. Ва дигар, корбурди ин истилоҳ дар
барҳе аз абёти Рӯдакӣ гувоҳ аст, ки дар
замони ў ва ё ҳуд аз нигоҳи ў «озода»
вусъати бештари иҷтимоӣ пайдо карда,
зоҳирان ба ҷуз табакаи боло ва мунъими
ҷомеа, ҳамчунин, табакаи поёни ва
нодору муҳтоҷро фаро мегирифтааст.
Дар акси ҳол, байтаҳо зайлро намтевon
ба дурустӣ шарҳ дод:

Мудҳилонро рикоб зарозигӣ,
Пойи озодагон наёбад сур.
Замона панде озодвор дод маро,
Замонаро, чу нақу бингарӣ, ҳама панд
аст.

Замона гуфт маро, ҳаими ҳешдор
нигоҳ,

Киро забон на ба банд аст, пой дар банд
аст.

Ҳарчи ҳам башад, ин нукта бебаҳс
аст, ки Рӯдакӣ ба унвони аввалин шоири
бузурги миллии мо ин истилоҳро
бо ҳадафҳои ҳуд ва давлати Сомониён,
ки дарёғти ҳарчи бештари истиқлоли
сиёсӣ буд, муносиб дид ва онро барои
тақвияти ҳувийят ва ифтихори миллии ба
истифода гирифт. Басомади болои ин
ном дар андак ашъори бозмонда аз Ода-
мушшуаро ҳуд таъиди ин маънӣ аст. Ба
ҷуз ду порае, ки дар боло иқтибос кард-
анд, ин истилоҳ ва гунаҳои онро боз дар
адёти зерини устод мебинем:

Май орад шарафи мард метадид,
Озоданижсад аз дираҳамарид.

Доим бар ҷони ў бүларзам зеро-к

Модари озодагон кам орад фарзанд.

Як саф мирону Балъамӣ бинашта,

Як саф ҳуррону Пирсолеҳи дехқон.

Ҷаҳор ҷиз мар озодаро зи гам бихарad:

Тани дурусту ҳӯйи неку номи неку

ҳирад.

Ҳар он ки Эзадаш ин ҳар ҷаҳор рӯзӣ

кард,

Сазад, ки шод зияд ҷовидону гам наҳ (в)

арад.

Қитъаи оҳир барои шарҳу бости мав-

зи мавриди баҳси мо – Марди озода

ва ё инсони шоиста боиста аз назари
Рӯдакӣ хеле муҳим аст. Ба ақидаи устод,
барои зиндагии саодатманди фарди
озода ҳаҷор сифат ё хислат муҳим аст:
1) тани дурусту солим, яъне бадане би-
дуни беморию нуқсони ҷисмонӣ; 2) ҳӯй
(хислати) нек доштан, ки ҳамон аҳлоқи
ҳамида аст; 3) хирадмандӣ, ки умда-
тан бо дониш яқҷо меояд ва бо ду роҳи
қасби дониш ва таҷриба рӯзгор ҳосил
мегардад; 4) номи нек. Аммо сифати
оҳир – номи нек маънӣ хеле густарда
дорад ва метавонад ҳам ҳосили аҳлоқи
ҳамидаи хирамандӣ бошад, ҳам родио
саҳоват ва ҳам адолати соҳибином. Ва
ин гуфтаи моро баррасии ашъори боз-
монда аз Рӯдакӣ низ таъйид мекунад.
Инак, метавон гуфт, ки Озода ва ё Ин-
сони нексиришт, инсоне, ки вучуди ў
ва куниши ў боиси саодати дигарон ва
фаротар аз он ҷаҳон мешавад (ҷаҳоне, ки
ҳуқми ин Инсон дар он равон аст), асо-
сан мавсуф ба панҷ сифат бояд бошад:
аҳлоқи ҳамида, донишу хирадмандӣ,
саҳоват, шуҷоат ва адолат. Ҳар яке аз
ин авсоғ боз сифатҳои дигареро дар ҳуд
ҷамъ овардаанд, ки ҳама бо ҳам тимсоли
Инсони комил ва Марди тамомро пеши
назар мӯҷассам месозанд... Ҳоло ба-
рои таъиди ин гуфтаҳо ва шарҳу бости
мавзӯъ ба симои зоҳирӣ ва ботинии яке
аз чунин мардони тамом – Абуҷаъфар
Аҳмад ибни Муҳаммад – шаҳриёри Си-
стон – мадҳуҳи шоир дар таҳо қасидаи
мадҳияи ба гунаи комил бозмондаи
Рӯдакӣ – «Модари май» менигарем. Ва
зимнан барои тақвият аз соири ашъори
шоир намунаҳо меовarem.

Хирадмандиу донишмандӣ.

Абуҷаъфар марде хирадманд ва
донишманду донишпарвар аст, дар
хикмати назарии амалий ба Суқрут
Ағлотуон ва Лукмон монанд аст ва
дар фикҳу илми шариат мушобҳи
Абуҳанфаҳо Шоғейв аз Абусуғен.

В-ар ту ҳакимиву роҳи ҳикмат ҷӯйӣ,
Сирати ў гирӯ ҳуб мазҳаби ў дои.
Он ки ба ў бингарӣ, ба ҳикмат ҷӯйӣ:
Инак, Суқруту ҳам Фалотуни Юон!

В-ар ту фақеҳиву сӯйи шаръ ғироӣ,

Шоғеъӣ, инак-ту Бӯҳанифаву Суғён!

Гар биқушоҷд зуғон ба илму ба ҳикмат,

Гӯши кун, инак, ба илму ҳикмати Луқмон!

Абуҷаъфар избас ҳуд адаб (дониш,
фарҳанг) ва хирад дорад, ҳам боиси ағ-
зиши хираду адабу имону донишманд-
дуну хирадмандон мешавад ва ҳам қадри
онро медонад ва ҳимояти ҳешро аз
онон дарёғти намедорад:

Марди адабро хирад фазояду ҳикмат,

Марди хирадро адаб фазояду имон.

Дигар аз фазоили мамдӯҳ сухандонии
ӯст, ки албатта, натиҷаи донишу хираду
ӯст ва ин аст, ки сухандро дуруст мешино-
сад ва сухандонро подош медиҳад:

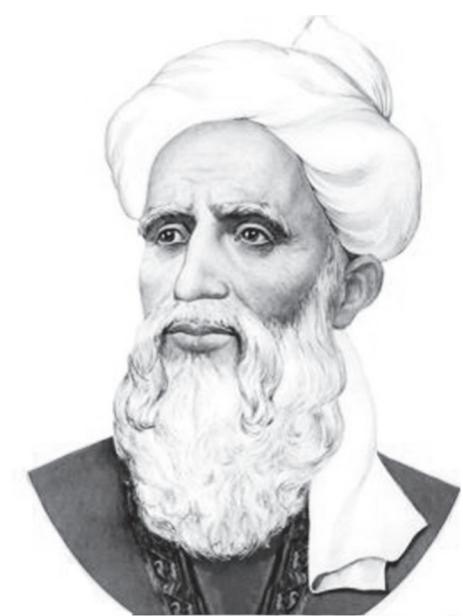
Мадҳ расул аст, узри ман бирасонад,

То бишносад дуруст мири сухандон...

Марди сухандро аз ў навоҳтуну бирр,

Марди адабро аз ў вазифаи девон.

Сухандонӣ дар назарияи Инсони шои-
ста ва ё Озодамарди Рӯдакӣ мавқеъи ҳос-
са дорад ва ин аст, ки дар қасидаеи дигаре
ниси, ки порае аз он ба мосиҳа аст, дар
радифи ашоғи дигар: родӣ (саҳоват),
шермардӣ (шуҷоат), хирадмандӣ бар
сухандонии мамдӯҳаш низ таъқид меку-
над.

Бояд гуфт, тавсифи илму дониш ва
хирад аз мавзӯъҳои меҳварии ашъор
и Рӯдакӣ ва дигар шоирони замони
Сомонӣ аст ва муҳаққиони зиёд, аз
чумла С. Нағисӣ, А. Мирзоев, А.
Ағсаҳзод, М. Муллоҳамадов ин мавзӯъро
дар ашъори бозмондаи устод Рӯдакӣ
ба таври густарда таҳқиқ кардаанд, ки
дар ин ҷо зарурати тақори он ҳамаро
намебинам. Фақат ин нуктаро меҳоҳам
таъқид биқунам, ки дар назарияи Ин-
сони шоистаи шоир низ донишмандию
хирамандӣ бар дигар сифатҳои чунин
инсон авлавият ва рӯзгор дорад.

Адолат. Адолати амири Систон ба
ҳадде густарда аст, ки ба офтоб мемонад,
чунонки офтоб бидуни тағовут ба ҳама
ҷову ҳама кас метобад, адли Абуҷаъфар
низ чунин фароғигир ва ҳамагонӣ аст:

Он малики адлу офтоби замони,
Зинда бад-ӯ доду рӯшионӣ Геҳон..
Фар бад-ӯ ёфт мулки тираву торӣ,
Ади бад-ӯ гашт тиргетии вайрон.

Ин аст, ки қишинар, ки қаблан макони
ни зулмонӣ ва торики будааст, ба юмни
анвори адолати Абуҷаъфар рӯшанӣ
пайдо ҳард ва ҷаҳон, ки бар асари пирӣ
вайрону шикаста шуда буд, аз баракати
адли ў монанди биҳишт ғашт. Ин маънӣ –
яъне адли ҳоҳим ва умуман, ашроғ ба-
рои Рӯдакӣ хеле муҳим аст, ин аст, ки
онро дар қасидаи дигаре, ки дар мадҳи
яке аз муқаррабони дарбори Амир Нас-
ри Сомонӣ гуфтааст, низ меоварад:

Геҳон ба адли ҳоҳам Аднонӣ,
Ади асту корҳо ҳама б-андомо!

Нуктаи муҳимми дигар ин аст, ки
адолати амири Абуҷаъфар таҳо ҳудо
баргузидагон (муқаррабон, ашроғ, сар-
ватмандон) нест, балки ҳамон разъятро
шомил мешавад, заифон (бечорагону ми-
сқинон) низ аз адли ў баҳраваранд, чу-
нонки қавиён (ашроғзодагон) :

Боз ба ҳангоми доду адли бари ҳалқ,
Нест ба гетӣ чу ў набиљу мусалмон!
Дод биёбад заиф ҳамҷу қавӣ з

► АЗ ТАЧРИБА

Дарси мусир ва чанбаҳои он

Дарси хуб назокат ва хусусияти ба худ хосро дорад, ки бо сабки фардӣ ва хислатҳои шахсии омӯзгор ба роҳ монда мешавад. Арзиши воқеии дарс натиҷаи он, яъне, дарачаи азхудкуни мавод аз чониби хонандагон мебошад. Сарфи назар аз он ки омӯзгор усулҳои самаранаки таълимиро истифода мебарад, агар шогирдон мавзуи дарсиро аз худ нақунанд, пас наметавон ин дарсро натиҷабаҳаш номид. Хонандагон бояд ҳаҷми пешакӣ муайян шудаи донишро аз худ кунанд, малакаву маҳорати зарурро коркард намоянд, дар машгулиятҳои мустақилона донишҳояшонро вазеъ, амиқ, мустаҳкам гардонанд.

Чӣ бояд кард, то ба натиҷаи дилҳоҳ ноил шавем? Барои ин, ба мо зарур аст, ки ҳар як дарси худро маври-

дениши хонандагон зимни пурсиш таваҷҷӯҳ зоҳир менамояд; б) омӯзгорро бодиққат гӯш мекунанд, бо қадом усулҳо ў тафаккури хонандагон, мустақилият ва қобилияти фардиашонро рушду сайқал медиҳад? Омӯзгор барои азхудкуни мавод аз чониби шогирдон қадом корҳоро анҷом медиҳад ва аз қадом методҳои мусири таълими истифода менамояд; в) воситаҳои аёни ва техникии омӯзиши чӣ тавр истифода мегарданд, таҷрибаҳо ва корҳои амалий чӣ гуна ташкил карда шудаанд; г) тарзҳои мустаҳкамкунии дониш, ҳалли масъалаҳо, иҷроиши корҳои мустақилона; д) тарзи додани вазифаҳои хонагӣ ва санчиши онҳо; е) корбо дафтарҳои хонандагон, санчиши дафтарҳо ва гайра.

ди таҳлил ва худтаҳлилкунӣ қарор дихем. Таҳлили батағасили дарс чонибҳои зеринро бояд дар бар бигирад:

1. Қисми ташкилии дарс. Иштироккунанда муайян мекунад, ки оё омӯзгор сари вакт ба дарс ҳозир шуд, лексия, таҷхизоти зарурӣ дарс, таҳтай синфӣ, бӯр омода карда шудааст, шогирдон ба дарс омодаанд, холати санитарии синҳона чӣ гуна аст, навбатдорӣ ва тартиботи умумӣ ҷорӣ аст?

2. Мазмуну мундариҷаи дарс. Амиқӣ ва илмиати фахмондадиҳии омӯзгор арзбӣ мегардад. Оё назария бо амалия пайваст мегардад, маводи дарс хусусияти тарбиявиро доро мебошад, омӯзгор зимни бâёни мавзуи нав аз сарчашмаҳои иловагӣ ва воситаҳои аёни истифода намудааст ё не? Муҳтавои ҷавоби хонандагон, дониши онҳо, сатҳи мустақилият, маданияти суханрониашон чӣ гуна аст?

3. Накши тарбиявии дарс. Оё омӯзгор муҳтавои маводи дарсиро бо мақсади тарбиявӣ истифода менамояд? Оё шогирдон барои меҳнат, кори мустақилона омода карда шудаанд, қоидаҳои рафтторро риоя менамоянд?

4. Чанбаҳои методии дарс: а) омӯзгор ба методҳои пурсиш, усулҳои фаъол гардондани гурӯҳҳо, амиқ кардани

5. Хусусиятҳои рафтари омӯзгор зимни дарс. Накши омӯзгор зимни дарс, аз ҷумла, суханронӣ, одоби мусоири, тарзи рафтӣ, муносибат бо хонандагон аҳамияти хоса дарad.

Ҳамин тарик, мувофиқи мақсад аст, ки ба дилҳоҳ машгулияти дарсӣ муносибати системавӣ карда шавад. Омӯзгор ҳамчун субъекти фаъолият, омили муҳими машгулиятҳои дарсӣ, яъне, меҳвар ба ҳисоб меравад. Шаҳсияти педагог, дар мачмӯй, аз рӯи ҷунуни зуҳорот таҳлил ва арзбӣ карда мешавад: доностани фанни таълими аз чониби омӯзгор; мухаббати ў ба қасби омӯзгорӣ; сатҳи ҳунари педагогӣ ва методии омӯзгор; сифати нутқи ў: суръат, тарзи талафуз, шиддатнокӣ, фасоҳат (хушбурангӣ) ва ҳамчунин, саводнокии умумӣ ва маҳсус; мавқei омӯзгор дар муносибат бо шогирдон (ҳавасмандӣ ё бепарвой) ва мувофиқати сабки интиҳобкардаи ў, яъне, дарачаи боодобӣ ва муносибати демократӣ бо шунавандагон; намуди зоҳирӣ омӯзгор, имову ишора ва фарҳангӣ рафтӣ.

Фарангис САМАДОВА,
омӯзгори МТМУ №35-и
ноҳияи Б. Гафуров

Ба саройи сипанҷ меҳмонро
Дил ниҳодан ҳамешаҳӣ на равост.

Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

«Омӯзгор»
№ 38, 23 сентябрӣ
соли 2021

► МО ВА ТАБИАТ

Сарчашмаи ҳастии ҳамаи мавҷудоти рӯйи олам об мебошад ва ҳуҷбонҳо, ин неъмати табиат дар Тоҷикистони азизи мо фаровон аст.

Дар натиҷаи омӯзиши шогирдиоти олами тоҷик ба ҳулосае омаданд, ки дар назди ҷашмаҳои табиӣ бунёди шифоҳона, табобатгоҳ, ҳонаҳои истироҳативу санаторияҳо

ҷашмаҳои шифобаҳашу табиати биҳиштоси Тоҷикистони азизи замон дикқати тамоми сайдӯҳони доҳиливу ҳориҷиро ба худ ҷалб менамояд. Бешубҳа, Тоҷикистон метавонад дар самти сайёҳӣ ба комёбииҳои бузург муваффақ шавад, ҷунки сарватҳои табиии зиёд дорад. Яке аз сарватҳои гаронбаҳои сарзамини мо ҷашмаҳои шифобаҳаш ба шумор меравад, ки қарӣ дар ҳамаи шаҳру ноҳияҳои қишишӣ мо вобаста ба соҳти геологӣ

садҳо бемориҳо мебошанд. Ҳамчунин, метавон дар назди аксари ҷашмаҳои корхонаҳои коркарди оби минералӣ соҳта, бозори доҳилиро бо обҳои шифобаҳши тозаи истехсоли худӣ таъмин намуд. Инчунин, метавонем онро ба мамлакатҳои ҳориҷ содир намуда, сатҳи иқтисодиёти ҷумҳурии омӯзгор баланд бардорем.

Замони он расидааст, ки Тоҷикистонро бо ҷунин табиати нотакрораш боз ҳам беҳтару

Дар рушди сайёҳӣ саҳм гузорем

мувофиқи мақсад аст. Алҳол истироҳатгоҳҳои Ҳоча Оби Гарм, Шоҳамбарӣ, Гармчашма, Явroz, Оби Гарм, Зонг, Ҳавотоғ ва Зумрад на танҳо дар ҷумҳурӣ, балки берун аз ҳудуди он маълуму машҳур мебошанд. Онҳо барои барқарор қардани саломатӣ манфиати зиёде доранд. Аксари ҷашмаҳои Тоҷикистон ҳарорати баланд дошта, ин омил ҳосияти табобатии онҳоро зиёд мекунад.

Тайи ҷанд соли охир Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои рушди бахши сайёҳӣ кӯшиши зиёде ба ҳарҷ дода истодааст. Ба ин хотир барномаҳои зиёдеро рӯйи даст гирифтааст. Солҳои 2019-2021 «Солҳои рушди дехот, сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ» зълон шуданд, ки иқдоми шоистаест. Вокеан, бо андаке саъю кӯшиш метавон дар рушду равнақи соҳаи сайёҳӣ ба комёбииҳои зиёд ноил шуд, зеро қӯҳҳо осмонбӯсу обҳои зулол,

мавҷуданд. Дар мавзеъҳои гуногуни диёрамон, ки ҷашмаҳои шифобаҳаш доранд, барои соҳтани санатория ё ҳонаҳои истироҳатӣ шароити мусоид фароҳам аст. Таркиби обҳои ин ҷашмаҳо аз элементҳои химияӣ ниҳоят ганӣ буда, дармони бештар ба ҷаҳониён муаррифӣ намуда, дар рушди иқтисодиёт ва сайёҳии қишишар саҳми босазо гузорем.

Нигина БАРОТОВА,
омӯзгори синҳои ибтидои
МТМУ № 88-и шаҳри Душанбе

► АХЛОҚИ ҲАМИДА

Тарбияро саҳл напиндоред

Имрӯз тарбияи ахлоқии насли наврас аз ҳамагон таваҷҷӯҳи ҷиддиро такозо мекунад. Зеро каме саҳлангорию бепарвой аз чониби падару модарон ё устодону омӯзгорон ба он сабаб шуда метавонад, ки ҳонандай мактаб ба ҳар гуна амалҳои ношоиста даст зада, боиси шармсерию ҳичолати наздиқон гардад. Мусаллам аст, ки вазифаи рисолати падару модар, омӯзгорон, ахли ҷомеа ва дигар ҳуҷодҳои давлатӣ дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон – «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» ҳамаҷониба инъикос ва таҳлили ҳудро ёфтааст. Мутаассифона, дар самти иҷрои бобхӯи маддаҳои қонуни мазкур ҳанӯз бемасъулияти ва бепарвоии қисме аз волидон ба ҷашм мерасад. Тавре мушоҳидаҳо нишон медиҳанд, баъзе наvrasон ва ҷавонон ба масъалаи омӯзиши мутолии муносибати сатҳӣ намуда, вакти зиёди ҳудро ба беҳудагардӣ, истифодай телефонҳои мобилий, бозихои автоматӣ ва ғайра сарф карда, суханони падару модарашонро ба «як пули пучак» намегиранд. Баъзе волидон ба масъалаи вактгузаронии фарзандон умуман аҳамияти ҷиддӣ намедиҳанд, қисме дар муҳочириати меҳнатӣ қарор доранду масъалаи тарбияро ба ҳоли ҳуд гузаштаанд.

Ҳосили ин бесарусомонӣ он гардидааст, ки фарзандони ин қабил одамон ба амалҳои номатлуб – тамомӯюносӣ машгул шуда, иддае ба амалҳои майдаваҷоӣ даст мезанданд. Имрӯз аз чониби Ҳукумат ва давлат ба ҳонандагони муассисаҳои таълими тамоми шароитҳо барои илмомӯзиу донишазҳудкунӣ фароҳам оварда шудааст. Тавре маълум аст, бо дастури Пешвои миллат, Президенти ҷумҳурӣ, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон соли сеъом аст, ки дар қишишар озмуни «Фурӯғи субҳи дононӣ қитоб аст» баргузор ва беҳтаринҳо дар ин озмуни голиб ва соҳиби мукофотҳои пулио ифтиҳорномаҳо мегарданд.

Ҷиҳати ба озмуни мазкур ҷалб намудани ҳонандагон ва бедор қардани шавқи онҳо ба мутолии омӯзгоронро зарур аст, ки рӯйхати асарҳои пешниҳодшударо ба шогирдон супурда, ба онҳо кумак намоянд, ки ин осорро аз китобҳонаи мактаб дарёфт ва мутолии қунанд. Ба ин хотир, гузарондани ҳафтаҳои фанӣ, маҳфилҳои адабӣ ва ҷорабинҳои берун аз синӣ аз чониби омӯзгорон ба мақсад мувофиқ буда, ин омил ба тарбияи маърифати ҳонандагон мусоидат ҳоҳад кард.

Ҳокими САФАР,
ноҳияи Файзобод

► ДУ ХАБАР АЗ БАДАҲШОН

Академияи хурди илми ВМКБ

Котиби илми Академияи хурди илми ВМКБ Абдулхусейн Ҳушназаров ҳабар дод, ки соли 2021 61 нафар азъони АХИ-ВМКБ дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ иштирок намуда, 63 маърӯзаи илми ҷарданд. Аз ҷумла, 8 нафар сазовори унвони илми узви ҳақиқӣ ва 11 нафар узви вобастаи Академияи хурди илми Ҷумҳурии Тоҷикистон гардида, 20 нафар бо дипломи дараҷаи 1, 15 нафар бо дипломи дараҷаи 2 ва 9 нафар бо дипломи дараҷаи се сазовор шудаанд.

Дар зарфи се соли охир 19 нафар азъони АХИ-ВМКБ, ки синӣ 11-ро ҳатм кардаанд, донишҷӯи муассисаҳои олии қишишар ва ҳориҷи он шудаанд.

Ҷ.КОЗИБЕКОВ, «Омӯзгор»

Ҳамкориҳои самарабаҳаш

Раиси ноҳияи Шугнон Ҷумъазода Ҷумъа Шоғакир бо директори Барномаҳои байналмиладии Донишкадаи Осиёи Марказӣ, ҷаноби Қришина Соб мулокот анҷом дод. Зимни мулокот ҷониҳои ишҳади ҳамкориҳои минбаъда изҳори боварӣ намуданд. Ёдовар бояд шуд, ки то имрӯз бо мусоидати Донишкадаи Осиёи Марказӣ дар ҳудуди ноҳияи Шугнон 3 муассисаи таълими соҳта, мавриди истифодабарӣ қарор дода шуданд.

С. МАМАДНАЗАРБЕКОВА

ДАСТОВАРД

Лоихаи пурбору судманд

Оид ба фаъолияти панҷсолаи лоиҳаи USAID “Ҳамроҳ бихонем”

Лоиҳаи "Ҳамроҳ бихонем", ки аз ҷониби Оҷонсии рушди байналмилалии ИМА аз моҳи октябрி соли 2016 татбиқ карда мешавад, бо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақсади беҳтар кардани натиҷаҳои ҳониши ҳонандагони синфҳои ибтидойи роҳандозӣ шудааст. Тибқи нақша лоиҳа тӯли панҷ соли фаъолият бояд 75% муассисаҳои таълимашон ба забони тоҷикӣ ва русиро дар 68 шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурий ҳамчун муассисаҳои такягоҳӣ фаро гирад.

ТАХИЯ ВА ДАСТРАС ГАРДОНДАНИ КИТОБХОИ БАЧАГОНА

Яке аз мақсадхои асосии лоиха дар самти баланд бардоштани завқу хаваси хонандагони синфҳои ибтидой, ба хондан, таъмин намудани муассисаҳои таълими такягоҳӣ бо китобҳои бадеии бачагона буд. Бинобар ин, аз рӯзҳои аввали фаъолият, аз соли 2017 оид ба ҳариди китобҳои бадеии бачагонаи дорои мазмуну муҳтавои баланди ахлоқию тарбиявидошта ва ҷавобгӯ ба меъёрҳои байналмилалӣ дар ҳамкорӣ бо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон корҳои назаррас анҷом дода шуданд. Бо дарҳости лоиха муаллифон 85 номгӯйи китобҳои тозаэҷодро пешниҳод намуданд, ки баъд аз тасдиқи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба төъдоди зарурӣ чоп ва ба тариқи ройгон ба муассисаҳои таълими такягоҳӣ, ба раёсат ва шӯъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳо, китобхонаҳои бачагонаи шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурий дастрас гардонида шуд. Ба ин тарика, лоиха 1,3 миллион нусха китоби бадеии бачагонаро ба тариқи ройгон тақсим кард, ки қисми зиёда онҳо дар минтақаҳои дурдасти қӯҳистон қарор доранд. Бар замми ин, лоиха зиёда аз 15 000 нусха воситаи аёни марбут ба стратегияҳои хониш ва лугатомӯзиро бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ тақрибан ба төъдоди 5 000 бастаи варақаҳои хониш ва лугати расмдор бо забони тоҷикӣ, инчунин, бозии фонетикӣ барои синфҳои 1 ва 2 бо забони тоҷикӣ ва русӣ ва тақвими хониш бо забони русӣ, овозҳо (алифбои тоҷикӣ ва русӣ) чоп ва дастраси муассисаҳои таълими гардонид. Лоиха 96 видеофилими методӣ таҳия кард. Маводи иловагии мазкур ба омӯзгорон имкон фароҳам меорад, ки онҳоро дар раванди таълим мувофиқи сатҳи рушди хонандагон истифода баранд. Ҳамчунин, лоихаи USAID “Ҳамроҳ биҳонем” бо шарико ни маҳаллӣ ҳамкорӣ намуда, 18 номгӯй китоби бачагонаро бо төъдоди зиёда аз 1000 нусха бо ҳуруфи Брайли (барои нобиноён) нашр дастраси муассисаҳои маҳсус ва ташкилотҳои мувофиқ гардонид. Лоиха ҳамзамон, 16 номгӯй китоби бачагонаро бо ҳуруфи қалонҷаҷам барои фароҳам овардани дастрасии хонандагони сустбин омодаву нашр ва 5 760 нусхай ҷунун китобҳоро дар саросари ҷумҳурий тақсим кард. Бартарии кор ин буд, ки ҷунун маводи иловагии хониш, аз ҷумла, китобҳо, барои хонандагони дорои нуқсони биной имконияти дастрасӣ ба маводи хониши тозаэҷоди баландсифатро дар раванди таълим зиёд кард.

ОМЎЗИШИ ОМЎЗГОРОН, ДИ- РЕКТОРОН ВА КИТОБДОРОНИ МУАССИСАХОИ ТАЪЛИМИЙ

Лоихай USAID "Ҳамроҳ биҳонем" дар ҳамкорӣ бо Донишкадаи ҷумхуриявии тақмили иҳтинос ва бозомӯзиҳи кормандони соҳаи маориф ва филиалҳои он барномаи омӯзишии омузгорони синфҳои ибтидоиро оид ба тақвияти малакаҳои хониши хонандагони синфҳои ибтидоӣ

ё миёна касбй ба даргохи муассисаи таълимӣ бо омодагии комил ва дили пурворид гардад, то ки ба хонанда аз оғози фаъолияташ тавонад чизи заруриро пешниҳод намояд. Ба ин хотир, дар асоси модулҳои таълимии лоиҳа барномаи таълимӣ барои муассисаҳои таҳсилотии миёна ва олии касбии омӯзгорӣ таҳия гардид. Лоиҳа соли 2020 барномаи мазкурро дар панҷ донишгоҳ ва коллежаи омӯзгории Ҷумҳурии Тоҷикистон аз озмоиш гузаронд. Дар ин озмоиш 10 омӯзгор ва 230 донишҷӯ ширкат варзишанд. Дар асоси натиҷаҳои бадастома-да Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба ҳамроҳ кардани барномаи мазкур ба нақшай таълимии донишкадаю донишгоҳҳо ва коллечҳои омӯзгорӣ барои солҳои таҳсили 2020-2021 фармоиш имзо кард. Айни замон, 22 донишкадаю донишгоҳ ва коллечҳои омӯзгорӣ барномаи мазкурро ба нақшай таълимии худ илова кардаанд.

ЭЧОДИ ТЕХНОЛОГИЯ ВА НАВОВАРИХО ДАР ТАЪЛИМ

Лоиҳаи USAID “Ҳамроҳ бихонем” дар марказҳои 68 шаҳру ноҳияи чумхурӣ як муассисаи таълимии интихоб карда, Маркази захиравии методӣ таъсис дод. Ин марказҳо аз тарафи лоиҳа бо таҷҳизоти технологияи иттилоотӣ, аз чумла, таҳтai электронӣ, проектор, компютери рӯйимизӣ ва камера барои намоиши матнҳо таъминӣ карда шуданд. Ба мақсади фароҳам овардани шароити мувоғиқ ҷиҳати истифодаи технологияи иттилоотӣ дар раванди таълими хониш ва такмилии маҳорати касбии омӯзгорон дар 15 муассисаи таҳсилоти миёна ва олиими касбии омӯзгорӣ ва ДҶТИБКСМ ва 5 филиали он ҳам Маркази захиравии методӣ таъсис дода шуданд, ки онҳо низ бо таҷҳизоти техникии дар боло зикргардила таъмин гардиданд.

Зигърардид таъмин гардидаанд. БА мақсади баланд бардоштани шавқи хонандагон ба хониши бадей ва ҷалби онҳо ба китобхона, лоиҳа дар байни муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ дар асоси талаботи Низом-номаи Озмуни “Аниси кунчи танҳой қитоб аст” дар байни муассисаҳои таълимии такягоҳӣ дар ду марҳила озмун гузаронид. Талаботи асосии озмун дар муассисаҳои таълими ташкил намуда-ни “Гӯшаи хониш” барои хонандагони синфҳои ибтидой буд. Дар марҳилаи якум дар байни муассисаҳои таълимии такягоҳӣ 54 муассиса соҳиби 4 чойи муйян гашта, бо тухфаҳои хотиравӣ, аз

чумла, тахтай электронй, пардаи экран барои проектор, компьютер, проектор ва телевизор сарфароз гардонида шуданд. Дар марҳилаи дуюм, ки моҳи августи соли ҷорӣ ҷамъбаст гардид, 150 мусаси-саи таълими тақягоҳӣ сазовори ҷойҳои ифтихорӣ гаштанд ва онҳоро низ лоиҳа бо тухфаҳои зикргардида сарфароз ме-гардонад.

ҲАМКОРӢ БО ШАРИКОНИ МАҲАЛЛӢ ВА СОЗМОНҲОИ БАЙНАЛМИЛАӢ

Ба мақсади мұқовимат ба пандемия КОВИД-19 ва фароҳам оварданы дастраси хонандагон ба таълими хондан дар хона, соли 2020 loinhaи USAID “Ҳамроҳ бихонем” дар ҳамкорӣ бо Вазорати маориф ва илм ва шарикони маҳаллӣ барномаҳои таълими таҳия карданд. Дар ҳамкорӣ бо ТВ “Баҳористон” ва Театри лўхтаки шаҳри Душанбе бошад, ду силсилаи барномаҳоро таҳия ва ба маърз гузоштанд. Барномаи аввал “Бурро, бурро меҳонем” бонавбат 36 ҳарфи алифбои забони тоҷикиро ба кӯдакон тариқи сахнаҳои ҷолиб дар асоси барномаи мобилии “Маро сер кун” меомӯзад. Барномаи дуюми телевизионӣ “Вақти хониҷ” унвон гирифтааст. Барномаи мазкур хеле муваффақ баромад ва loinha дар ҳамкорӣ бо Телевизиони “Баҳористон” 136 барномаро таҳия ва намоиш дод. Ҳамаи барномаҳо бо тарҷумаси имовуришора намоиш дода шуданд.

Илова бар ин, дар ҳамкорӣ бо радиои “Ватан” силсила барномаҳоро бо унвони “Биё, ҳамроҳ бихонем” ҳар бегоҳ ба самъи шунавандагон расонд. Дар раванди барномаҳо як китоби лоиҳа бо овози баланд хонда мешуд. Сипас, кӯдакон имконият доштанд, ки ба студия занг зада, ба саволҳои баранда оид ба ин китоб посух диханд. Дар ҳар барнома як нафар ғолиб дониста мешуд. Ғолибони барнома бо Ифтихорномаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва лоиҳаи USAID “Ҳамроҳ бихонем”, инчунин, бо бастаи китобҳои лоиҳа сарфароз гардонида мешуданд.

ДАСТГИРИЙ МАРКАЗХОЙ МИНТАҚАВИЙ МЕТОДИЙ БА МАҚСАДИ РУШДИ РОХБАЛАДИЙ ОМҮЗГОРОН

Ба мақсади устувор гардондани барномаи роҳбаладии омӯзгорон, моҳи июни соли гузашта лоиҳа гурӯҳи кориро аз хисоби кормандони Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маркази чумхуриявии таълими-ву методӣ ҷиҳати таҳияи низомнома дастгирӣ кард. Низомномаи мазкур тартиби ба роҳ мондан ва ташкили роҳбаладиро дар сатҳи ҷамоат муайян карда, мақсад ва вазифаҳои онро аниқ месозад. Марказҳои минтақавии методӣ муассисаҳои таълимие мебошанд, ки дар маркази ҷамоат ҷойгир шуда, ба муассисаҳои атрофи он ҳамчун ҳадамоти минтақавии методӣ хизмат мерасонанд. 27 июли соли 2020 Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Низомномаи мазкуро тасдиқ карда, фаъолияти марказҳоро ба таври расмӣ шинохта, ба онҳо дар системаи маориф мақом дод. Низомномаи сохтор раванд ва тартиби фаъолияти МММ-ро муайян мекунад.

*Терри ЧАЙЛЗ,
роҳбари лоиҳаи USAID
“Ҳамроҳ бихонем”*

► ШАҲСУТУНИ АДАБИЁТ

Ҷодай пуршебу фарози адиб

**Мутеулло Наҷмиддинов, на-
висандай шинохтаи тоҷик,
ҳангоми барҳаёт буда-
ни Бобоҷон Рағуров, Мирзо
Турсунзода, Ҷалол Иқромӣ ва
Сотим Улугзода комёб шудааст,
ки бо онҳо сӯҳбат намояд.**

Аз киссаи хучҷатии «Су-
рати башарии си-
рати малакӣ»-и Мутеулло Наҷмиддинов бармеояд, ки «дар
зодгоҳи Улугзода Сечӯя ном
богӯҷа, багмаҳаллаҳа хаст. За-
мони ҷанг ва ҷанде баъд аз як
наҳри он маҳалла ба се ҷониби
деха се чӯй тақсим мешуд ва яке
аз он чӯйҳо багмаҳаллаҳа падари
Улугзодаро низ шодоб мекард. Дар
сари мавзеи он чӯйҳо як да-
раҳти сафедор буд, ки шукӯҳу
азамати онро дид, касаз наздаш
оҳиста мегузашт ё дар дилаш
хисси таъзим ба он дараҳт пайдо
мегашт. Бачаҳо ба тамошои он
дараҳт мерафтанд. Он дараҳт ба
акида ва назари аҳолӣ ҳосияти
неке дошт, мардуми багмаҳалла
ва зиёда аз он, аҳолии деха гумон
доштанд, ки он дараҳт онҳоро аз
ҳар балою қазо нигаҳ медорад, ба
кишту кор ва богоғ файзу ба-
ракат меорад. Бошандагони деха
аз он дараҳт ба ҷуз некӣ ҷашми
умед надоштанд».

Ба гумони голиб ин дараҳти
Сечӯя, ки пеши ҷашм меояд, ба
устод Сотим Улугзода шабоҳат
дорад. Ба таъбири адабиётши-
нос, профессор Асадулло Саъ-
дуллоев, «устодон Садрид-
дин Айнӣ ва Сотим Улугзода
ҷанорҳои сершоҳу барг ва серсо-
яро мемонанд, ки онҳо ба таъ-
риху тамаддуни аслии миллат
решапайвандии амиқ дошта,
садсолаҳо, балки ҳазорсолаҳо бо
ҷодиёти мавриди таваҷҷуҳи
хонандагону муҳакқиқон қарор
мегиранд».

Мутаассифона, аз қаҷравиҳои
давр ва дигар шудани вазъи сиёсӣ
ин дараҳти сершоҳу барг ва сер-
соя бо гузашти замон осеб дид.
«Як рӯз ҷанд нафаре пайдо шуда-
нанд. Дар даст арҳо доштанд. Дар
назди дараҳт истода гафсии
танаашро андоза карда диданд
ва ба боло нигоҳ кардан, ки
ҳар шоҳааш боз як дараҳти аза-
мат аст. Аппарахо аз ҳар тараф
ба кор дароварданд». Солҳои
30-ҷумои аспи XX ба аспари сиё-
сати собиқ Ҳукумати шӯравӣ бе-
далелу бурҳон тухмат кардани
адибони алоҳида яке аз усуљҳои
маъмули гунахкорсозӣ буд. Бо
дассиси як гурӯҳ намояндагони
Ҳизби коммунисти Тоҷикистон,
чун Гаритский (муфаттиш оид ба
парвандагони маҳсуси НКВД дар
Тоҷикистон) ва М. Левин (коти-
би ташкилоти партвиюи ИНТ)
муборизаи тезутунди адибони
«насли комсомол» ба зидди
ҳамдигар равона мешуданд. Дар
ин айём Ҳизби коммунист «аз
ҳар як қаламкаши бовиҷони фош
кардани душманони никобӯш»
ро дарҳост мекард. «Ин аст, ки,
- зикр намудааст адабиётши-
нос Маъруф Раҷабӣ, - тухмату
бӯхтони байнҳамии адибони
насли сталини ва кулии ҷомеа
ба ҳамдигар ба ғояти камол ва
ифрот расид. Публистика ва
нақд қатъи рисолати хеш кард

ва пурра шаклу мазмuni сиёсӣ
гирифт».

Муборизаи мазкур рӯз то
рӯз шиддат мегирифт ва соли
1933 як гурӯҳ адабони тоҷик -
Баҳридин Азизӣ, Мирҳайдар

Сарвар, Суҳайлӣ Ҷавҳарзода,
Мунирхон ва Қозичон талаф шуда-
нанд. Ҷасалан, Мирзо Турсунзода,
ки соли 1933 дар рӯзномаи

«Ҷавонони Тоҷикистон» кор мекард,
назди Кумитаи марказии Ҳизби
коммунист сиёсӣ ва аз сафи
комсомол ҳориҷ шуда, мачбур
мешавад, ки соли 1933 ба Ҳуҷанд

хичрат кунад ва то соли 1936 дар
ин шаҳр бимонад. Агар адаб
ба Ҳуҷанд фирор намекард
(солҳои 1933-1936) зери ҳимояти
Рахим Ҷалил қарор намегирифт,
имкон дошт, ки бо он тухматҳо
ба маҳкама қашида мешуд. Ин
холат ба сари Сотим Улугзода
низ омад. Дар он айём С.

Улугзода низ зери таъқиб қарор
нигирифт. Ба он далел, ки Нар-
зулло Бектош бо қарори Бюрои
Кумитаи фирқаи болжевоники
Тоҷикистон аз 23-ҷумои апреди
соли 1933 чун үнсурни бегона
маҳкаму шуда буд. С. Улугзода,
шояд ба сабаби дар Дорулму-
аллимини тоҷики шаҳри Тоҷ-
канд аз Бектош дарси адаби-
ти тоҷик гирифтаниш мачбур
мешавад, ки чун ҳайрҳои ин
«кунсури бегона» аз моҳи июни
соли 1933 то моҳи майи соли
1934 Тоҷикистонро тарқ намуда,
дар мактаби намунаи тоҷики
- русии ноҳияи Бостонлии
Ҷумҳурии Қазоқистон ба ҳайси
омӯзгор фаъолият қунад.

Дар мусоҳибае, ки оид ба ҳаёт
ва фаъолияти ҷӯдии С. Улугзода
миёни Муртазо Зайнiddинзода
ва Ҷоҳид Асрорӣ ба вуқӯй ома-
дааст, бисёр масъалаҳо оид ба
шахсият ва мақому манзalati
ин нависандай нуктасанҷ матраҳ
шудаанд.

Ба ҳамагон маълум аст, ки
бо ҷӯрни фирори ҷигарbandаш
- Азиз Улугзода устод Сотим
Улугзода зери фишири саҳти
Ҳизби коммунист қарорни гирифт
ва қисме аз дӯстону пайвандон
ҳам баъди ба сари адаб
омадани ин фалокат аз ў дурӣ
ҷустанд.

Сотим Улугзода дар ради-
фи дигар адабони шинохтаву
маъруфи адабиёti давраи нави-
тоҷик дар ҳаётӣ фарҳанги ин
ҳалқ ҳизмати бузургеро ба со-
мон расондааст. Оне, ки бузур-
гони адабу фарҳанги тоҷикро
дар асарҳояш зинда мегардонад,
бояд ҳуд баландхиммат ва бу-
зург бошад. Бе муболига, устод
Сотим Улугзода дорои ҳамин
гӯна хислатҳо буд.

Сотим Улугзода бо осори
таърихии ҳуд дар насири тоҷик
роҳу равиши тозаи муносibat
bo ҷоқеаҳои таърихи тоҷикро
тарҳрезӣ карда, бо ҳамин ҷанбаи милий
ва маърифатии насири таъри-
хии тоҷикро тақвият ҳамшид. Асарҳои
таърихии ҳамшид ҳамони қиссаи
«Ривояти сӯѓӣ» бармеояд, дар
оғариниши воқеии образҳои
таърихӣ саҳми муносib меги-
ранд, инчунин, як давраи му-
каммали таърихи фарҳанги
ва иҷtimoi ҳалқи тоҷикро басо
асоснок ва боварибахш ба
ҳондана пешкаш менамоянд. Дар

қиссаи «Ривояти сӯѓӣ» тақдири
гуаштагони мо дар асрҳои VII –
IX, то давраи ташаккули ҳалқи
тоҷик, бо тамоми бурду боҳташ,
вокеъбинона нишон дода шуда-
аст.

Фикри навиштани қиссаи
«Ривояти сӯѓӣ» ба С. Улугзода
маҳз баъди он пайдо мешавад,
ки писараи Азиз соли 1967
Шӯравиро тарқ карда, масъалаи
аз албоми адабии ба муносibati
Анҷумани адабони Тоҷикистон
таҳияшуда баровардани Сотим
Улугзода ба миён меояд. «Дар
ҳамин замина, М. Турсунзода ба
С. Улугзода маслиҳат медиҳад,
ки бо ягон роҳ содик будани ху-
дро ба ватану миллиат ошкор со-
зад. Ҳамин маслиҳат боиси он
шуд, ки устод Улугзода солҳои
70-уми аспи XX ҳикояи «Мар-
ғи Ҳофиз» ва қиссаи «Ривояти
сӯѓӣ»-ро навишт ва гуфтани
шуд, ки фарзанди ў хиёнат на-
кардааст».

Вақте ки бо ин саҳифа
рӯзгори Сотим Улугзода дар
муқоиса бо қиссаи «Ривояти
сӯѓӣ» шинос мешавем, шоҳид
он мегардем, ки образҳои мар-
казии асар падару писар, тало-
ши падари номурод ва писари
муборизи ҷавони сӯѓӣ баҳри
назорӣ аз ғуломӣ дар мадди на-
зари нависандаро қарор ғоҳтааст.
«Сотим Улугзода, – зикр меку-
над Х. Шарифов, – дар қиссаи
«Ривояти сӯѓӣ», ба назари мо,
таҳти таъсиси фирори писара
ва таассурути он будааст, зеро
қаҳрамонҳои марказии қисса
падару писар буда, фоҷиаи па-
дари номурод, ки писари часуру
тавонояш гирифтори ғуломӣ
ва асирӣ мегардад, тасвир шуда-
аст. Ҷаҳонӣ ҳамони Ҳизби
коммунистӣ қарор ғоҳтааст.

Зарбазаниҳои сиёсатмадорон
ба нависандаро ҳудоғоҳу ҳуд-
шинос аз ватан ва ёру диёр хеле
сангин буд. Бахусус, барои як
олиме, ки ояндана ҳудро эҳсос
карда бошад. Барои он шаҳс-
оне, ки бузургонашон чи арзиши
доранд, лаҳзаи видои ду нави-
сандаи бузург С. Улугзода ва Ҷ.
Иқромӣ аз аҳаммият ҳолӣ на-
буда, дорон арзишиҳои аҳлоқии
маънавӣ ва тарбияӣ мебошад.
«Ман, – қайд намудааст профес-
сор Ҷонон Иқромӣ, – тасодуғон
шоҳиди лаҳзаи видои ду нави-
сандаи бузург (С. Улугзода ва
Ҷ. Иқромӣ – С. Э.) гардидам.
С. Улугзода субҳидам ба назди
ҳонаи мо, аз пеши дарҷиаи боя
ба падарам нидо кард. Падар-
ам, чун ҳарвакта дар паси миз
гарки кор буд. Ман баромада
Улугзодаро ба ҳона дайвашт кар-
дам, vale ў тангии фурсатро узр
пеш оварда, рад кард. Ин дам
падарам низ аз ошёнаи дуюм
Улугзодаро дила, поин шуд.
Модарам низ аз паси падарам
баромаданд. Аммо Улугзода
ҳоҳиш намуд, ки онҳоро танҳо
гузоранд. Ман дурттар раfta
истодам. Баъд аз салому алейк
Сотим Улугзода гуфт: «Ман
омадам, ки бо ту ҳамешаҳӣ ҳай-
руҳуш кунам. Аз афташ, дидор
ба қиёмат мемонад... Агар ҳатое
карда бошам ё туро ронҷонадаам,
аз ғуноҳи ман гузар».

Дар ҷашмони Улугзода ашқ
ҳалқа зад ва ў падарамро ба оғӯш
нигирифт. «Ман туро бахшидам, ту
ҳам маро бубаҳш, агар ҳатое аз
ман гузашта бошад ё ҳарфи нюҷо
гуфта бошам. Дидор ба қиёмат...
Ҳайр дӯстам». Падарам низ гира
кард. Онҳо ҷанд дақиқа яқди-
гарро ҳомӯшона оғӯш намуда,
ҳамин тавр ҳомӯшона аз ҳам
чудо шуданд. Улугзода оҳиста-
оҳиста ба сӯи ҳонааш равону
шуду падарам аз паси ў менига-

зор мекунад ин зани рус» - гӯён
таҳқириш мекунанд. Баъди фи-
рори фарзанд, таҳқири завҷааш
аз ҷониби авбошон азоби рӯҳии
нависандаро як бар сад афзуд ва
оқибат боиси ҳичрати якумии
нависандаро аз Тоҷикистони ази-
заш гардид.

Муҳакқиони рӯзгору осори
Улугзода пуртоқатӣ, фурӯтани,
дурандешӣ, шиква накардан аз
саҳтиҳои нависандаро ҳамеша
таъқид менамоянд. Мутаасси-
фона, ин дафъа ба он таҳқири
нависандаро таҳаммӯл карда на-
тавонист. Ҳамин тавр, аҳли ои-
лаи Сотим Улугзода баъди ин
мочаро ба шаҳри Москву рапти
сафар бастанд.

Ҷудой барои Сотим Улугзода
барин нависандай ҳудоғоҳу ҳуд-
шинос аз ватан ва ёру диёр хеле
сангин буд. Бахусус, барои як
олиме, ки ояндана ҳудро эҳсос
карда бошад. Барои он шаҳс-
оне, ки бузургонашон чи арзиши
доранд, лаҳзаи видои ду нави-
сандаи бузург С. Улугзода ва Ҷ.
Иқромӣ аз аҳаммият ҳолӣ на-
буда, дорон арзишиҳои аҳлоқии
маънавӣ ва тарбияӣ мебошад.
«Ман, – қайд намудааст профес-
сор Ҷонон Иқромӣ, – тасодуғон
шоҳиди лаҳзаи видои ду нави-
сандаи бузург (С. Улугзода ва
Ҷ. Иқромӣ – С. Э.) гардидам.
С. Улугзода субҳидам ба назди
ҳонаи мо, аз пеши дарҷиаи боя
ба падарам нидо кард. Падар-
ам, чун ҳарвакта дар паси миз
гарки кор буд. Ман баромада
Улугзодаро ба ҳона дайвашт кар-
дам, vale ў тангии фурсатро узр
пеш оварда, рад кард. Ин дам
падарам низ аз ошёнаи дуюм
Улугзодаро дила, поин шуд.
Модарам низ аз паси падарам
баромаданд. Аммо Улугзода
ҳоҳиш намуд, ки онҳоро танҳо
гузоранд. Ман дурттар раfta
истодам. Баъд аз салому алейк
Сотим Улугзода гуфт: «Ман
омадам, ки бо ту ҳамешаҳӣ ҳай-
руҳуш кунам. Аз афташ, дидор
ба қиёмат мемонад... Агар ҳатое
карда бошам ё туро ронҷонадаам,
аз ғуноҳи ман гузар».

Дар ҷашмони Улугзода ашқ
ҳалқа зад ва ў падарамро ба оғӯш
нигирифт. «Ман туро бахшидам, ту
ҳам маро бубаҳш, агар ҳатое аз
ман гузашта бошад ё ҳарфи нюҷо
гуфта бошам. Дидор ба қиёмат...
Ҳайр дӯстам». Падарам низ гира
кард. Онҳо ҷанд дақиқа яқди-
гарро ҳомӯшона оғӯш намуда,
ҳамин тавр ҳомӯшона аз ҳам
чудо шуданд. Улугзода оҳиста-
оҳиста ба сӯи ҳонааш равону
шуду падарам аз паси ў менига-

рист. Ин лаҳзаро ман то зинда
ҳастам, ғаромӯш намекунам.

Рӯзи дигар Сотим Улугзода
бо аҳли оилаш аз Душанбе
кӯчида рафт».

9-уми сентябриси 1991
Тоҷикистон истиклоли сиёсии
вотаҷонӣ ба даст оварда,
Ҷумҳурии Тоҷикистон ном
нигирифт ва ҳамчун кишивари
мустакил Ҷонон гардид. Аммо ин
хурсандӣ дер давом накарда, дар
ин кишивари азияткашида соли
1992 ҷангӣ шаҳрвандӣ оғоз ёфт,
ки ба сари мардуми он ҳонавай-
рониву сарсониҳо овард.

Баъди ба эътидол омад-
дани вазъи сиёсии кишивар
таваҷҷуҳи Ҳукумати Ҷумҳурии
Тоҷикистон, махсусан, Сар-
вари давлатамон Эмомалӣ
Раҳмон нисбат ба аҳли зиёд пай-
васта меафзояд. Махз ҳамин
сиёсати маорифпарварона
ва фарҳангдӯстонай Президент
Эмомалӣ Раҳмон нис

► ЁДБУД

Гулназар Келдӣ аз шоирони маъруфу тоҷик аст. Эҷодиёти ў басо гунонгунжанру серпахлу ва пурмухтавост. Бо ин ҳама, дар нигоштаҳои ў мавзӯъҳои ватандӯстӣ, ифтихори миллӣ ва ситошиши ваҳдату ҳамдилӣ бартарӣ доранд. Шоири ватанпарвар самимона ва бо ҷаҳоне меҳру эътиқод нидо дармедиҳад:

Ширини ҳарфи даҳнам, ҷон Ватанам,
Атри нағаси ҳар суханам, ҷон
Ватанам.
Номи ту бас аст дар радифи шеърам,
То неши фалак ноз кунам, ҷон
Ватанам!

Барои Гулназар волотар аз Ватан дорои, шарафмандие нест. Ў бо имону эътиқоди пок Ватанро мепарастад ва ҳар фарди Ватанро азиз медонад:

Эй ҷон Ватанам, номи ту увони ман аст,
Поки руҳат покии имони ман аст.

Ҳар ҷашмаи гирёни ту армони ман
аст,

Ҳар тоҷики зинда Тоҷикистони ман аст.

Ва чун амири табии ба назар мерасад, ки шоире чунин бо тамоми ҳастӣ ва бо самимияти том бо Ватан пайваста, дар озмуни Суруди миллӣ Тоҷикистон ғолиб омадаву муаллифи ин шаҳсуруди ҷумҳурии соҳибистиколи тоҷикон гардидааст. Нақароти Суруди миллӣ бо

«Шуълаи барқади сӯзони муҳаббат», «Ойинаи ташна», «Фасли оғоз» дастраси хонандагон гардианд. Китоби ҳикояҳояш «Таъми тути балхӣ» низ аз ҷониби хонандагон гарм пазирафт шуд. Пиесаҳои Гулназар «Мансури Ҳалҷӯҷ», «Муҳаммад Ғазолӣ», «Пурсиши нотамом», «Дуои кампир» дар озмуни ҷумҳурияйӣ ва байналмилалӣ ба дарёfti ҷоизаҳо мушарraf гардида. Маколаҳои таҳқиқотияш, ба вижана, китоби «Лоиқе чун Лоиқе» дар байни

Гулназар – муаллифи Суруди миллӣ

муҳтавои тамоми эҷодиёти Гулназар ва аз ҷумла, бо ду рубои боло қаробати қавӣ дорад:

Зинда бош, эй Ватан,
Тоҷикистони азизи ман!

Муаллифи Суруди миллӣ Тоҷикистон, устод Гулназар 20 сенябр 1945 дар дехаи Дардари ноҳияи Айнӣ ҷашн ба олами ҳастӣ қушодааст. Соли 1961 мактаби дехаро бо нишони тилло ва соли 1966 факултаи таърихи филологияи Донишгоҳи миллӣ Тоҷикистонро бо дипломи аъло ҳатм намудааст.

Фаъолияти меҳнатияшро аз кор дар идораи рӯзномаи маъруфи «Ҷавонони Тоҷикистон» оғоз намуда, ин ҷо дар вазифаҳои ҳодими адабӣ, мудири шӯъба ва ҷонишини муҳаррир кор кардааст. Солҳои 1975-1977 дар Афғонистон ифои вазифа намудааст. Сипас, ба Ватан баргашта, дар мачаллаи бонуфузи «Садои Шарқ» идомаи фаъолият менамояд. Соли 1991 устод Гулназар сармухаррири хафтанимаи «Адабиёт ва санъат» таъиин мешавад. Соле ҷанд дар нашрияҳои «Ваҳдат» ва «Пайванд» низ кор кардааст.

Шоири маҳбуби миллат солҳои 2006-2010 вакили Мачлиси намояндагони Мачлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон буд ва фаъолияти густурдаву бобарор дошт. Солҳои охири ҳаёт ба сифати узви ҳайати комиссияи Ҷоизai давлатии Тоҷикистон ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ кор кардааст.

Аввалин шеърҳои Гулназар ҳанӯз дар айёми мактабҳониаш дар рӯзномаҳои ҷумҳурӣ ба нашр расидаанд. Китоби нахустинаш «Расми сарбозӣ» соли 1969 ҷоп ва аз ҷониби ҳаводорони қаломи бадеъ ҳуш пазирафт шуд. Минбаъд пайиҳам китобҳои дигараш «Ағба», «Дастархон», «Нардбон», «Пайи дарё», «Чашми нигин», «Фариштаи бомдод»,

алоқамандони адабиёт маҳбубият донанд.

Гулназар муаллифи як силсила филномаҳо низ мебошад. Шеърҳои шоири ба бисёр забонҳои дунё тарчума шудаанд. Аз ҷумла, ҷанд китобаш дар Москва ба забони русӣ ба табъ расидааст. Соли 1999 дар Эрон гулчини ашъори шоири ба номи «Забони ошиқӣ» ҷоп шуд ва сазовори эътирофу баҳои баланди ошиқони шеъри форсӣ гардида. Гулназар дар тарҷумонӣ низ чирадаст аст. У ашъори Пушкин, Лермонтов, Светаева, Светлов, Рождественский, эҷодиёти шоирони араб ва Фаронсаро ба тоҷикӣ баргардон намудааст. Устод Гулназарро ҳамчун шоири гимнисаро низ метавон муаррифӣ кард. Ў Суруди миллӣ Тоҷикистон, Суруди Анҷумани тоҷикони ҷаҳон ва Суруди ҳарбиёни тоҷикро навиштааст.

Шоири маҳбуб, устод Гулназар соҳибунвони Шоири ҳалқии Тоҷикистон, барандаи Ҷоизai Комсомоли Тоҷикистон, Ҷоизai адабии Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода ва Ҷоизai давлатии Тоҷикистон ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ мебошад.

Шоири ватанпарвар зимни аксар навиштаву сухбатҳояш самимона арз намудааст: «Барои ман муҳим он аст, ки мардуми мо бо ҳам қарину бародар бошанд, дар зери парҷами ваҳдат қадам зананд, хисси ифтихори миллӣ ва шавқи бунёдкорӣ дар дилашон ҳамеша дар түғён бошад.

Эй ҳалқи азизи ман, саломат бошӣ,
Парвардаи номусу шарофат бошӣ.
Аз ҷон гуфтам Суруди миллӣ туро,
То ҷӯр ба ҳам бошию миллат бошӣ!»

Ёди неки ин адаби номвару ватанпарвари тоҷик пояндаву ҷовидонӣ бод!

(Аз китоби «Суруди миллӣ
Тоҷикистон»)

► ПОСИ ХОТИР

Чаро ғӯям, ки бо мо Гулназар нест?!

Ҳамасола 20-уми сентябр рӯзи мавлуди Шоири ҳалқии Тоҷикистон, дорандай Ҷоизai давлатии Тоҷикистон ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ, муаллифи Суруди миллӣ Тоҷикистон, шоири маҳбуб, шодравон Гулназар таҷлil мегардад. Ба хотири арҷузорӣ ба саҳми Гулназар дар рушди адабиёти тоҷик ва гиромидошти солрӯзи шоири шаҳир, гурӯҳи устодон ва шогирдони Донишгоҳи давлатии омӯзгори Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ дар оромғоҳи мавзеи Лӯиби пойтаҳт, ки дар он ҷо равонишд Гулназар Келдӣ ба ҳоби абадӣ рафтааст, маҳфили ёдбӯ барпо намуданд.

- Гулназар ба адабиёти тоҷик бо шӯру шавӯк ворид гардида, дар муддати кӯтоҳроҳи эҷодии вижана ҳудро пайдо кард, иброз дошт зимни ифтиҳои маҳфили,

номзади илмҳои филология Ҳамза Бокизода. Номбурда роҷеъ ба сабку услуб, мундарика ва шакли осори Гулназар фикрҳои бикр баёни дошта, аз лаҳзаҳои мондагори рӯзгори шоири ва ҷойҳои Гулназар дар адабиёти муосири тоҷик ёдовар шуд.

Муҳакқиши осори Гулназар, номзади илмҳои филология, шоири тозапардоз Равшани Ҳамроҳ первонуни ашъори пурмухтавои шоири назари ҳудро баёни намуда, шеъри дар сӯѓвории устод Гулназар эҷоднамудаашро кироат намуд, ки бояд оид ба мероси адабии шоири пажӯҳиши густурда сурат бигирад.

Дар ин ҷорабии хотирмон устодону донишҷӯён аз осори шоири намунаҳо кироат намуда, пешниҳод кардан, ки минбаъд баргузории чунин маҳфилҳо ҷиҳати дар земҳи насли наврас падид оварданд ангезаҳои садоқат ба ҷаҳраҳои саршинос ва тақвияти ҳудшиносии миллӣ бояд равиши дастаҷамъони тоза қасб намояд.

«ОМӮЗГОР»

► НОМАИ МЕҲР

Модар муқаддас аст

Модар ганчи ноёб, мөхрубларин ва наздиктарин шаҳс барои фарзандон буда, ҳастии ҳешро фидои онҳо месозад. Дар ҷисми ҷониши мөхаббати модар онҷунон ҷоғирифта, ки ҳарзи зудуда наҳоҳад гашт.

Модар ягона олиҳаи ҳусну зебой, меҳр, муҳаббат, азизи дилу дид, оромбахши ҷону тан, волотарин инсонест барон ҳар як фард. Ҷун қас қалам ба даст мегирад, симои нуронии модар пеши назарааш намудор мегардад. Он лаҳзаҳо забон меҳоҳад модар гӯяд, дил меҳоҳад фарёд бизанд. Ҷашмон меҳоҳанд ўро бубинанд, дастон меҳоҳанд ба оғӯшааш бигиранду сар ба зонуаш ниҳанд. Ҳамон лаҳза фикр мекунӣ, ки ҷониши бори зиндагӣ аз дӯши қас меафтад. Ҳар замон меҳоҳам ситоши модарро кунам, гуфтори ӯ, рағтори ӯ, меҳри бепоёнаш, заҳматҳои шабонарӯзии қашидаашро ба риштани сухан оварам. Қалбам меҳоҳад доимо дар борааш бинависам, эҷод кунам, то заррае бошад ҳам, бо суханони ҳубуширини дили пурҳорораташро, ки баҳри фарзандон доимо дар ташвиш аст, шод созам.

Ягона дилсӯзу мөхрублони фарзанд модар аст. Ў офтоберо мемонад, ки бояд ҳарзи зарҳалину ҷонбахши хеш ба қалбу рӯҳи фарзандон гармӣ мебахшад. Модар дарёи пурғанҷро мемонад, ки аз баракаташ замини умеди фарзандон шодоб мегардад. Қӯҳро мемонад,

ки бо салобаташ ба фарзандон гуруру сарбаландӣ меомӯزاد. Абреро мемонад, ки аз файзаш меваҳои боғи умешашро самар мебахшад.

Зиндагӣ бо ҳама шукӯҳи шаҳоматаш зебост, вале зебони асосии он модар аст, модаре, ки ҳимоятгару хидоятгар ва рӯшанкунандай манзилу макони мост.

Модарон чӣ қадар заҳмат ба ҳарҷ медиҳанд, то фарзандонаш шахсони соҳибмâрифат ва ватандӯст шаванд ва боз баҳри он мекӯшан, ки азизони дилу диддаашон ҳеч гоҳ аз таълим дур намонанд.

Зулфия ҲАЙДАРОВА,
омӯзгори МТМУ №42,
ноҳияи Фирдавсӣ

Дар шаҳри Панҷакент ба ифтиҳори 30-солагии Истиқлоли давлатӣ ниммарафони ҷумҳурияйӣ баргузор гардид.

► ШАРАФМАНДОН

Професор Мансур Бобохонов дар тарбия ва омода намудани кадрҳои баландихти-
соси хоҷагии ҳалқи чумхурий, алалхусус, муаррихону сиёсатшиносон, фарҳангшиносону
дипломатҳо, файласуфону минтақашиносон ва гайра саҳми бориз ва арзанда гузаш-
тааст. Солҳои охир мавсүф ба кафедраи таърихи нав ва навини кишварҳои ҳориҷии
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ҳамкорӣ намуда, ба донишҷӯён ва муаррихони
ҷавон аз масъалаҳои мубрами таърихи тоҷикони ҷаҳон ва курси ихтисос, аз ҷумла,
«Тоҷикони Русия», «Тоҷикон дар Чумхурии Мардумии Ҷин» ва гайра сабақ омӯхта,
дар омода намудани мутахассисони ҷавон саҳми калон гузаштааст.

Донишчӯёну коромӯзон, аспирантону муаррихони чавон аз дарсҳои тадрисиву ихтиносии профессор М. Бобохонов маъниҳои маониву бикр бардошта, миннатдории худро нисбат ба ин устоди моҳиру кордон борҳо баён намудаанд. Чунин арзи сипос ва миннатдорӣ аз ҷониби аксарияти шогирдону ҳамкасбони эшон, ки ҳуд имрӯз бо дараҷаи устодӣ, номзадаи

точикони ҷаҳон» ба шумор меравад, ки онро бори нахуст дар таърихи ҷумҳурий - академик Мансур Бобохонов ба миён гузошта, ҳамчун мактаби ҷадид ва тавону, ба он рӯху равони науву тоза бахшидааст. Аксарияти намояндагони аҳли илму адаби ҷумҳурий хидматҳои бузурги ин устоди равшанзамирро эътироф карда, аз он шоду мамнун гаштанд. Тавре про-

шуда, хамчун китоби расмии таълимий дар факултаҳои таърих, фалсафа, муносабатҳои байналхалқӣ ва шуъбаҳои он чорӣ гардианд.

Самтхой асосии фаъолияти илмивутатқиқотии олим ба баррасй ва омӯзиши таърихи тоинқилобии ҳалқи тоҷик ва умуман, кишвари Осиёи Марказӣ дар садаи нуздаҳ ва ибтидоӣ қарни бист, таърихи тоҷикони ҷаҳон ва ҷаҳонӣ масоили даврони Шӯравӣ равона шудаанд. Танҳо ҳаминро таъкид кардан ҷоиз аст, ки аз рӯи тадқиқотҳои ҷаҳонсолаи муҳаккикаи аён мегардад, ки теъоди тоҷикон ва форсизабонон дар аксои олами мута-маддин беш аз 50 миллион нафарро ташкил медиҳанд. Дар «Таърихи тоҷикони ҷаҳон» дар ин ҳусус санаду маводи наву тоза оварда шудаанд.

Бесабаб нест, ки Пешвои миллат, Пре-

нин, маркази мазкур дар шаҳри Душанбе соли 2011 дар мавзуи «Истиқлолияти Тоҷикистон ва диаспори тоҷикон: таърихи ташаккул, дастовард ва мушкилоти он» конференсияи илмиву амалии байналхалкӣ доир намуда буд, ки дар он олимон аз Фаронса, Ҷумҳурии Федеративии Олмон, Федератсияи Россия, Эрону Афғонистон ва манотики дигар ширкат намуда, беш аз 30 маърӯзаи проблемавиро мавриди муҳокима қарор доданд. Ширкаткунандагон доир ба масъалаҳои мубраму баҳсталаб ва рӯзмарри тоҷикони бурунмарзӣ фикру мулоҳизаҳои ҷолиб баён намуда, роҳу усулҳои ҳалли онро пешниҳод карданд. Аз ин имконияти мувоғиқ истифода бурда, чанд таклиғу пешниҳоди худро нисбат ба тақвият баҳшидани омӯзиш ва таълими таърихи тоҷикони ҷаҳон баён барадан меҳоҳем,

Муаррихи барчаста ва шухратманд

ди илми таърих, дарачаи доктори илм, корманди хадамоти гуногуни давлатӣ, соҳаҳои маорифу фарҳанг ва гайра расидаанд, бештар садо медиҳанд.

Танҳо зикри он кифоят мекунад, ки таҳти роҳбарии бевоситаи ўқариб 20 нафар аспиранту донишёр ва муҳакқикиони чавон рисолаҳои номзадӣ ва докторӣ дифоъ намуда, масъалаҳои мубраму ҳалталаби таърихи ҳалқи тоҷик ва таърихи тоҷикони ҷаҳонро ҳаллу фасл намуданд ва дар таърихнигории муосири таърихӣ ватанӣ саҳми аргазнла гузоштанд.

Устод дар түли беш аз 16 сол рохбарии факултети таърихи Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон (солҳои 1966-1982)-ро ба уҳда доштанд ва давраи рохбарии устод М. Бобоҳонов «давраи тиллой»-и факултети таърихи ДМТ маҳсуб мейбад. Зеро устод хамчун роҳбари оқилю кордон ва дурандеш омили асосии пешрафти корро танҳо дар интиҳоби дуруст ва ҷо ба ҷогузории кадрҳои баландиҳтисос ва ҳуշёру зиррак ва амсоли он медиҳанд. Кадрҳоро на аз рӯи маҳалу минтақа, балки аз рӯи қобилияту истеъдод ба кор интиҳобу тавсия ва таъйин мекарданд.

Як ҹанбаи мұхимми тадқиқотхой олим аз он иборат аст, ки мұҳаққик аз маҹмұай васеи маъхазу сарчашмахо, хотирауву ёддоштхой шохидону мусирон, адабиәти таърих үә навғонихои илми таърихшиносии мусир ва гайра мөхирона ва эждкорона истифода мебурд. Ин омилро танҳо дар мисоли таълифи шохасари «Таърихи тоқиқони ҹахон» ва мазмуну мұхтавои он әхсос кардан мумкин аст. Аз мутолиаи ин асар бармеояд, ки тағсипи таърихнигории масъала, бандубасты қисметхой таркиби он, чо ба ҹозүории маводу санадҳо, хуччатхой нодири бойғонй үә гайра комилан эждкорона ва мустақилона ҳаллу фасл ёфтаанд, аз ин хотир, рисола пурмазмун ва пурмухтаво баромалааст.

Мансур Бобохонов олими чўянда ва навовар буда, дорой мактаби хоси илмий тадқиқотӣ мебошад. Хосатан, пас аз ба даст овардани Истиқлолияти чумхурӣ, дарҳол ин марди дурандешу ояндабин ба кори басо пурхайру ояндасоз машгул шуд. Мавсүф ба коре оғоз намуд, кидар даврони Шӯравӣ омӯзиши таърихи тоҷикони ҷаҳон мавзуи комилан мамнуну ба хисоб мерафт. Кори ҳайр, ба роҳ мондани таълими фанни нау – «Таърихи

зиденти чумхурий, мӯҳтарам Эмомалий Раҳмон дар хусуси осори тоҷикшиносии профессор Мансур Бобоҳонов изҳори ақида намуда, чунин ҳақиқатро иброз меборад: «Масъалаи муҳочирати тоҷикон ва тарки Ватан кардани онҳо, ба назарии ман, яке аз масъалаҳои муҳиммest, ки илми таъриҳшиносии муосир бояд ба он рӯ оварад. Ҷанде пеш мақолаи муаррихи на-моёни тоҷик Мансур Бобоҳоновро (ман-зур мақолаи «Фирори тоҷикон: сабабҳо ва оқибати он») хонда будам, ки масъалаи муҳочират ва тарки Ватан кардани тоҷиконро ба ҷанде давраҳо тақсим карда, оғози онро аз овони истилои араб гирифтааст».

Соли 2006 ба мақсади васеъу фароҳ ва густурдатар тадқиқу баррасии таъриху фарҳанги тоҷикони бурунмарзӣ, бо ташаббуси бевоситай Мансур Бобоҳонов дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Маркази илмиву тадқиқотии тоҷикон ва форсизабонон таъсис ёфт, ки кормандони он ба тадқиқу омӯзиши масъалаҳои тадқиқталабу мубрами таърихи тоҷикони ҷаҳон, дирӯзу имрӯз ва фардои он машгул мешуданд. Ин марказ се конференсияи бонуфузи ҷумҳурияви байналмилалӣ доир карда, дар он ширкати олимонии номдору маъруфи ватаниву ҳориҷиро таъмин намудааст. Соли 2010 маркази мазкур дар мавзуи «Сахми олимонии Олмон дар омӯзиши таърихи фарҳанги тоҷикон ва форсизабонони ҷаҳон» симпозиуми байналмилалӣ доир намуд, ки дар он олимону мутахассисон аз мамоно-лику қишиварҳои гуногун ширкат намуда, 28 маърӯзаи илмӣ мавриди муҳокима ва баррасӣ қарор дода шуданд. Инчунин

ки онҳо ба манфиати пешрафти таълиму тарбияи насли наврас ва омода намудани мутахассисони баландихтисос равона гардидаанд;

1) Имрӯз вақти он фаро расидааст, ки таълими фанни «Таърихи точикони ҷаҳон» на танҳо дар донишгоҳҳо ва донишкадаҳои ҷумҳурии соҳибистиклоламон, балки мактабҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, гимназияву коллечҳо ва гайра ба роҳ монда шавад. Ҳол он ки ин фан дар факултети таърих ҳамчун фанни интихобӣ (яъне фанни асосӣ не), таълим дода мешаваду ҳалос. Ин омил яке аз нишонаҳои асосии соҳибистиклолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шумор меравад. Китобҳои таълими доир ба таърихи точикони ҷаҳон ҳам ба забонҳои тоҷикӣ ва ҳам русӣ мавҷуданд, ки он дастоварди бузург маҳсуб меёбад. Ба назар чунин мерасад, ки дар тӯли сӣ сол ин фан ба майдон омада, ташаккул ва такомул ёфта, ба фанни мустакили таълими табдил ёфтааст. Вале таълиму табриси фанни нави таълими ба талаботи замони соҳибистиклолӣ ҷавобӣ нест:

Замони соҳинистикдөлгөн чавотиги нест;

2) Ҳарчанд дар ин муддат фанни мазкур тавассути «Маркази имливи тадқиқоти тоҷикон ва форсизабонони ҷаҳон» ба баязе пешравиҳои назаррас ноил гардида бошад ҳам, vale баъдтар дар роҳи барору пешомадҳои фаъолияти он монеаҳои сунъӣ ба амал омаданд, ки дар оянда ба рушду нумӯи он роҳ күшодан ба мақсад мувоғӣ аст. Ба андешаи мо, азбаски доираи тадқику пажӯхиши ин масъалаи муҳиму мубрам ниҳоят фароҳу домандар аст, бо назардошти он ки төъоди тоҷикон ва форсизабонон дар ҷаҳон беш аз 50 миллион нафарро ташкил медиҳанду онҳо дар зиёда аз 30 мамолиқу кишвари олам сукунат доранд, дар чумхурӣ, хусусан Донишгоҳи миллии Тоҷикистон кафедраи нави «Таърихи тоҷикони ҷаҳон» таъсис дода шавад. Умед дорем, ки ин ҷорабаниҳо ба пешрафту такомул ва фароҳу домандар гардидан тадқику пажӯхиши таърихи тоҷикони бурунмарзӣ мусоидат ҳоҳанд измуд.

дат хоҳанд намуд.
Холмажмад САМИЕВ,
декани факултети муносабатхои
байналмилалии ДМТ,
н. и. т., дотсент,
Юсуфи ШОДИПУР,
дотсенти кафедраи таърихи
халқи тоҷикистони ДМТ

рофнамудаи Чумхурии
Тоҷикистон, таҷрибаи
мақомоти судӣ, таҷрибаи
фаъолияти мақоми ва-
колатдори давлатӣ дар
соҳаи маориф ва таҷрибаи
фаъолияти муассисаҳои
таълимӣ, инчунин, таъли-
моти илмӣ-назарияӣ омо-
да карда шудааст.

«ОМЫЗГОР»

► ТАЪЛИФОТ

Монографияи олим ба табъ расид

Муассисай давлатии нашриявии «Ирфон»-и Вазорати фарҳанги Чумхурии Тоҷикистон монографияи мудири кафе-драй хуқук ва идораи давлатии Донишгоҳи давлатии Boxtar ба номи Носирӣ Ҳусниномаи илмийи

Чумхурии Тоҷикистон, узви вобастаи Академияи миллӣ илмҳои Чумхурии Тоҷикистон, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор ба чоп расонид.

Мактабраси маддии таълими ҳамчун субъекти ҳуқуқи гражданини Чумхурии Тоҷикистон дар Тоҷикистон ба шумор меравад, ки дар заминай таҳлили конунгузории замонимиҳои давлатӣ, ро-

Монографияи мазкур науустин таҳқиқоти илмӣ онд ба морғӣ мушсаисӣ амалкунандай дохилий ва хориҷӣ, санадҳои хуқуқии байналмиладии Ҷумҳурии

ЗАҲМАТҚАРИН

Фаъолият ва зиндагии омӯзанд

Воҳурии нахустини мо бо устод Маҳмадбек Заробеков, ки як матлаби иншонамудаи худро дар хусуси беҳтару самарарабаҳштар гардондани сабку шеваҳои таълими мавзузъҳои дарсӣ аз фанни физика ва таҷдиди назар намудани барномаю китобҳои дарсӣ, ки ҳаҷман бузург буд, барои чоп ба нашрия пешниҳод мекард, дар идораи нашрия баргузор шуд.

- Хамин маколаи мани мўйсафеда аз чихати забонию услугуб таххир кунеду ба масоилу мушкилоти баррасигардидаи фанни физика бо эҳтиёт муносабат намоед, - ханда дар лабгуфт устод ва афзуд: - Ба шумодар ин бобат боварио эътиимоддорам. Ҷавҳари навишта нақши муҳим мебозад, боз онтарафаша худатон беҳтар медонед». Навиштаи муаллим, мактабшиноси соҳибатчириба, устод Заробеков дар ду шуморай нашрияи «Омӯзгор» ба нашр расид. Чанде баъд устод бори дигар меҳмони нашрия гардид ва дар боби масоили муҳталифи соҳаи маориф, ислоҳоту низом ва дигаргунихое, ки дар самти таълиму тарбия ба вуқӯй пайваста буданд, ба таври ичмолию муҳтасар андешаҳояшро иброз намуда, пас аз тавакқуфе хандаи ҳамешагӣ дар лаб:

-Китоби хотирахоямро, ки марбути фаъолиятҳои камина дар соҳаи маориф ба шумор меравад, таълиф карда истодам. Аммо ин китоб танҳо зиндагиномаи шахсии ман набуда, дар марҳалаҳои гуногун ҳаллу баррасӣ намудани мушкилоти соҳаи маориф, мактаб ва тарзу шеваҳои таълиму тарбияро дар баргиригааст, - гуфт ва тавзех бахшид, ки китоб дастурӯи тавсиянома ҳам нест, балки фарогиги ҳаёту кору пайкор ва андешаҳои ман мебошад, ки барои омӯзгорону мактабшиносон, ҷавонон омӯзандагон хоҳад буд. Дар посух ба амалии неку ҳавсалою ғайрати устод аҳсан хонда, иброз доштам, ки

мақолаатонро хондаву таҳрир карда, дар ду шумораи нашрия чоп намудем, ки бемуҳобо, яке аз беҳтарин навиштаҳои солҳои охир дар ҳусуси ҷузъиёту нозукиҳои мушкилоти таълими фанни физика дар муассисаҳои таълими маҳсуб меёбад.

- Чунин ба назар мерасад, ки шумо на танҳо ҳамчун ихтисос-манди физика, балки ба масобаи як коршиносу таҳлилгар ва педагогу мактабшиносӣ соҳибистеъдод ҷамеи камбудию норасоиҳо ва норӯшаниҳоро дар самти таълифи барномаю қитобҳои дарсӣ, омӯзондани мавзӯъҳои таълими, бо рӯҳияю арзишҳои миллӣ мувоғиқ намудани омӯзиши фан ва амсоли инҳо дарёфт ва ба василаи андешаҳоятон, ки бас сарехӯ дақиқ мебошанд, пешниҳоди устодону омӯзгорон намудаед, - изҳор доштам ман.

Аз ин сүхбату мулокот чанд вақт гузашт, ки устод дастнависи китоби бузургхачми худро боломи «Ҳаёту фаъолияти нобофтаи муаллим» ба дастам супурд.

Аз мутолиаи зиндагиномаи устод маълум гардида, ки мавсүф фаъолияти худро ҳанӯз аз замонҳои донишчӯйи факултети физикии Дошишгоҳи миллии Тоҷикистон (собиқ УДТ ба номи В.И.Ленин) буданаш дар мактаби 8-солаи №8-и маҳаллаи Тӯғмазори шаҳри Норак ба сифати омӯзгори фанни физика шурӯъ карда, пас он дар таълимгоҳҳои ноҳияи Вахш, Қӯрғонтеппа ва зодгоҳаша Ванҷ идома додааст. Ҳусусан, фаъолияти омӯзгории устод

дар мактабҳои дехоти ноҳияи Ванҷ пурсамару омӯзандад буда, аз нигоҳи мо, маҳз аз ҳамон айём сайдо талош ва заҳматписандию ҳамвора дар ҷустуҷӯю омӯзиш қарор дошта ни ў маълуму равшан мегардад. Чунонки ҳар омӯзгори асилу до-нишварро мебояд, М.Заробеков камари ҳимматро маҳкам ба-ста, аз пайи ҳудомӯзӣ шуда, бо обуна гардида ба мачаллаҳои методио илмии марказӣ (Маскав) ва ҷумҳурияйӣ, инчунин, баъдтар бо мутолиаи бардавоми асарҳои илмию таҳқиқотии олимони мактабшиноси рус ва ҷаҳон, сатҳи донишу фаҳмиши ва ҷанбаҳои ихтиносии ҳудро такомулу таҳаввул баҳшида, бардошту омӯхтаҳояшро ба гунаи амалӣ ҳангоми ба роҳ мондани машғулиятҳои таълимии ҳуд огоҳонаю ҳадафмандона, муассиру самарарабахш истифода мекунад. Воқеан, омӯзгори он айём ҷавону кӯшо ва сергайрату боҳавсола, устод М.Заробеков навҷӯю навгаро буда, кӯшиш ба ҳарҷ медод, ки ҳамкоронаши аз равандҳову методҳои ҷадиди таълимии дар ҷаҳон маълуму машҳур воқиф бошанд ва сабқу шеваҳои навини таълимиро дар дарсхояшон истифода кунанд. Заробеков бекарору шитобзада дар шӯрои омӯзгорон аз ин хусус сухан меронд ва таваҷҷӯҳи раҳбарияти муассисаи таълимиӣ ва дигар омӯзгоронро ба дигаргуниро ислоҳоти низоми соҳаи маориф ҷалб менамуд. Албатта, бархӯрду истиқбол бо пешниҳодоту иқдомҳои устод аз ҷониби ҳамкорон ва сарварони дабистон яқдасту ҳамвор набуд, ки инро зимни мутолиаи китоб возеху бармalo кас пай ҳоҳад бурд. Ҳизи дигаре, ки аз китоб бардошт метавон кард, ҳамешаву пайваста дар ободио пешрафт ва фароҳам овардани шароит барои беҳтару хубтар

ба роҳ мондани машгулиятҳои таълимӣ талошу такопӯ анҷом додани устод М.Заробеков мебошад. Ҳамин аст, ки вай дар ҳар мактабе, ки дарс ме-дод, сараввал мекӯшид, ки он таълимгоҳ дорои бинои наву замонавӣ бошад, кабинетҳои фанӣ, аз ҷумла, озмоишгоҳи фанни физика бо асбобу анҷом ва абзори зарурӣ ва муассиса пурра бо қитобҳои дарсӣ таъмин гардад. Мардумони русто-ву музофоти ноҳияи Ванҷ ва оҳиста -оҳиста роҳбарияти шӯб-бай маорифу сарварони хизби замони Шӯравӣ фаҳмиданду ба жарфи кору пайкор ва андешаҳои Заробеков амиқ фурӯ рафта, хулоса карданд, ки вай донишманд, адолатҳоҳ ва пайваста дар ҷустуҷӯ буда, меҳоҳад шогирдони шабехи ҳуд донову закӣ ва пурхонда-ро тарбият кунаду ба воя ра-сонад. Ҳамин событқадамию иродатмандӣ ва маромгаройӣ (принципнокӣ)-и устодро дар ҳама ҷое, ки ў кору фаъолият ва хидмат анҷом додааст, рав-шану барабро ба мушоҳида мегирем. Ҳам ҳангоми хиз-мати сарбозӣ, ҳам дар давраи ҷанги шаҳрвандӣ, ки устод дар яке аз мактабҳои ноҳияи Ванҷ ба дарсгӯйӣ машғул буд, ҳам ҳини бо амири тақдир ба Душанбе омадану дар таълимгоҳе ба ҳайси омӯзгори физика фаъолият намуданаш, ҳам дар Дошишкадаи ҷумҳуриявии тақ-мили ихтисос ва бозомӯзии кор-мандони соҳаи маориф ва илм кор кардан, ҳам дар Вазорати маориф ва илми ҷумҳурӣ ба сифати мутахассис ифои вази-фа карданаш, ҳам дар Маркази дарёфт ва рушди истеъоддоҳо, ҳам дар Маркази ҷумҳуриявии методио таълимӣ меҳнат кар-данаш, устод М.Заробеков ҳамчун шаҳсияти нисбат ба соҳа дилсӯзу гамхор, новоба-

ста аз азобу маҳрумиятхое, ки бар асари ҷанги доҳилӣ ба сари ўву хешу пайвандонаш меояд, ҳамеша хидмат ба нафъи қишишари соҳибистикололи Тоҷикистон, тарбияву таълими насли наврас ва татбики дастуру супоришҳои Ҳукумат ва давлатро дар соҳаи маориф дар ҳама гуна вазъу ҳолат рисолати ҷонии ҳуд медонист. Бояд гуфт, ки хидматҳои устод М. Заробеков дар масъалаи таъсиси таълимгоҳҳои шаҳсӣ, мактабҳои типи нав (литсейю гимназияҳо), коркарду таҳияи барномаю стандартҳои таълимӣ доир ба фанҳои дақиқ, таҳияву мураттабсозии барномаҳои давлатии соҳаи маориф (аз ҷумла, бори нахуст устод лоиҳаҳои барномаи компьютер-кунонии муассисаҳои таълимӣ ва омӯзиши забонҳои англисию русӣ ва ҷониб барномаи дигарро бо супориши раҳбарони вақти Вазорати маориф ва илм тайёру омода намудааст) ниҳоят бузургу барҷаста мебошад.

Дар фароварди сухан ба
устод дар зиндагиашон комго-
рию фирӯзӣ ва саодатмандӣ,
дар фъолияти педагогио мак-
табшиносияшон каффи тоҷиҳат
нав ва судмандро хоҷонем.

*Шодӣ РАҶАБЗОД,
«Омӯзгор»*

ВОКУНИШ

Камбоджо бартараф мешаванд

Маъмурияти мактаб – интернати чумхурияни кўдакониятиям дар шаҳри Кўлоб маколай Шариф Абдулҳамид «Дар мактаб – интернат об нест»-ро, ки (№34 аз 26 августи солига 2021) дар хафтаномаи «Омӯзгор» ба нашр расидааст, дар шўрои омӯзгоронии муассиса мавриди баррасии ҳаматарафа ва қарор дод. Қайд кардан бамаврид аст, ки чоп шудани мақолай мазкур аз таваҷҷух ва дилсӯзии муаллифи он ба соҳаи маориф гувоҳӣ медиҳад. Ҳамин аст, ки дар мақола мушкилоту проблемаҳои чойдоштаи мактаб-интернат мавриди таҳлил қарор гирифтаанд. Коллективи омӯзгорону мураббиёни мактаб-интернат ба муаллифи мақола барои таҳлили холисона ва инъикоси воеъбинонаи мактаб – интернат изҳори сипос менамояд. Маъмурияти муассиса баҳри ислоҳи камбузидҳои дар фаъолияти мактаб-интернат мавҷуда як зумра корҳоро ба анҷом расонданд. Аз чумла, дар солига 2020-2021 қубурҳои вайроншудаи хатти интиқоли оби нӯшокӣ бо маблаги ҳуддӣ аз сари нав иваз карда шуда, манораниян обанбор таъмиру тармим гардид. Айни ҳол тамоми бинои сеошёнаи хобгоҳи

тарбияттирандагон бо об таъмин гардидааст. Ҳамзамон, мушкилоти об дар ҳаммоми кӯдакон ва ошхонаи мактаб-интернат чой надорад. Хушбахтона, дар соли хониши 2020-2021 Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои кӯдакон маводи гизой, раҳти хоб, сабзавоту мева ва ашёй хонишро ба қадри лозим дастрас намуд. Ҳамчунин, аз тарафи ташкилоти ҷумҳуриявӣ (Муассисаи давлатии идораи хочагии роҳҳои автомобилгарди минтақаи Қўлоб, ҶСК)

Экспедиция наклиёти рохи охан, Маркази татбики лоихаи рохи Душанбе - Чаноқ, ЧДММ «Муҳаммад-А», САҲШ-Кӯлоб, ГФ РКДМ ҶТ, КВД «Тоҷикаэронавигатсия», раёсати молияни шаҳри Кӯлоб) дар рӯзҳои ид ба миқдори зарурӣ маводи ҳӯрока, сару либос ва дигар ашёи хониш барои тарбияти гирандагон тақдим намуданд. Мушкилоти дигаре, ки то имрӯз ҳалли худро наёфтааст, дар ҳолати садамавӣ қарор доштани толори фарҳангии мактаб-интернат мебошад. Маъмурияти мактаб-интернат барои бартараф намудани мушкилоти чойдошта, нақшай ҷорабинҳо таҳия намуда, таъмиру тармими толори фарҳангиро ба нақшагирифтааст ва дар ҳолати дастрас намудани маблағи муайян толори фарҳангӣ аз таъмири асосӣ бароварда мешавад. Маъмурияти мактаб-интернат минбаъд ҳаллу фасли мусбии масъалаҳои дар мақола зикргардидаро таҳти назорати ҳамарӯза қарор медиҳад.

*Сурайё БАДАРГАЕВА,
директори мактаб-интернати
чумхуриягии кӯдакони ятими
дар шаҳри Кӯлоб*

► ПОДОШИ МЕХНАТ

- Литсей давлатии №1-и шаҳри Бохтар аз чумлай муассисаҳои таълими пешсафе мебошад, ки шогирдони он дар озмуну олимпиадаҳои чумхурияви байналмилалӣ чойҳои намоёнро ишғол менамоянд, - гуфт мудири шуъбаи маорифи шаҳри Бохтар Шамъигул Шарифзода ва афзуд, ки имсол хонандагони литсей дар олимпиадаи чумхуриявӣ соҳиби 28 медал гардиданд. Ин боис гардид, ки

Литсей №1 - пешсаф

роҳбари муассисаи мазкур Шоиста Абдуназарзода ба гирифтани мукофот ва Ифтихорномаи раиси вилояти Ҳатлон Қурбон Ҳакимзода сарфароз гардад.

Директори литеий мазкур Шоиста Абдуназарзода кайд кард, ки имрӯз дар литеий 51 нафар омӯзгор кор мекунанд, ки 33 нафаражонро занон ташкил медиҳанд. Дар муассиса 1340 таълимгиранда тахсил мекунанд. Дар самти пешрафти кори литеий, ишғоли чойҳо дар олимпиадаҳо ва гузоштани қадамҳо устувор нақши омӯзгорони кордону ботаҷриба ва таҳассусманд бузург аст. Дар ин муассиса омӯзгорони пешгом, ба монанди Чамила Ризоматова, Зинатгул Шобалихеева, Бахтовар Ҳукуматов ва Шералий Илёсов фаъолият карда, дар таълиму тарбияи шогирдон саҳмгузорӣ мекунанд.

и мекунанд.
САЗИЗӢ,
“Омӯзгор”

► ТАВАЦЧУХ

Дикқат: озмун!

Xафтанома «Омӯзгор» бо ҳадафи тақмили тарбияи ватандустӣ, ифтихори миллӣ ва хештанишиносии насли наурас дар мавзӯи «Хомии Ватан будан шарафаст» барои беҳтарин мақолаву гузоришҳо озмун эълон менамояд. Нигоштаҳо ба озмун бояд ба умдатарин масоили ватанпарварии ватандорӣ баҳшида шуда бошанд, андешаву мулоҳизоти ҷолибо дар баргиранд ва барои ба ҳимояи ватан, хизмат дар сафи Қувваҳои Мусаллаҳ омода намудани чавонон нақши шоиста бигузоранд.

Озмун аз рӯзи эълон шуданаш то аввали моҳи феврали соли 2022 идома мёбад ва дар арафаи Рӯзи Артиши миллии Тоҷикистон чамъбаст мегардад.

Голибони озмун соҳиб мӯкофотҳои маҳсус ва Ифтихорномаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон мегарданд.

Таъкид:

Ҳаҷми мақолаҳо набоид аз 3-4 саҳифаи ҷошиниҳои ҳарфи Times New Roman Tj, 14-2 интэрвалӣ) зиёд бошанд, дар акси ҳол ба озмун роҳ намеёбанд.

Донишкадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов

барои ишғоли вазифаҳои зерин дар соли таҳсили 2021 - 2022 озмун эълон менамояд:

1. Мудири кафедраи ҷомеашиносӣ – 1 ҷой – номзади илм, мутахассис;
2. Педагогика ва психология - 1 ҷой – номзади илм, мутахассис;
3. Анатомия ва физиология – 1 ҷой – номзади илм, мутахассис;
4. Назария ва методикаи тарбияи ҷисмонӣ - 1 ҷой – номзади илм, мутахассис;
5. Варзиши сабук - 1 ҷой – номзади илм, мутахассис;
6. Якхарбаи шарқӣ - 1 ҷой – номзади илм, мутахассис.

Муҳлати қабул ҳуҷҷатҳо то 20.10. 2021.
Нишинии мо: ш. Душанбе, маҳаллаи Лучоб – 53.

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Шаҳодатномаи гумшуудаи Т-АТШ №255032, ки онро соли 2001 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №52-и ноҳияи Исмоили Сомонии шаҳри Душанбе ба Азизгиева Шифо Шербоевна додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшуудаи Т-АТУ №0540531 дар бораи ҳатми синфи 9, ки онро соли 2018 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №78-и ноҳияи Фирдавсии шаҳри Душанбе ба Содиков Ҷумабой Баҳridulloevich додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшуудаи Т-ШТУ №0499832, ки онро соли 2012 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №24-и ноҳияи Фирдавсии шаҳри Душанбе ба Гадоев Мирбобо Баҳodurovich додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшуудаи №ТШТА №0259342 дар бораи ҳатми синфи 9, ки онро соли 2008 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №65-и ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе ба Begaliyev Xusravchon додааст, эътибор надорад.

Устодону кормандони факултети таърихи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба профессори кафедраи таърихи ҳалқи тоҷики ДМТ Зикриё Ақрамӣ бинобар даргузашти ҲОҲАРАШ ҳамдардӣ баён мекунанд.

► ҲАМОИШ

Чавонон ва истиқлол

Дар Академияи идорақунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамоиши чавонони соҳаи хизмати давлатӣ ва дастпарварони академия таҳти узвони «Нақши чавонон дар 30 соли соҳибистиклой: дастовард ва дурнамо» баргузор гардид.

Ҳамоишро директори Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Чумъа Давлатов ифтитоҳ намуд.

Ректори Академияи идорақунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Faғurzoda Абдуҳалил Давлаталӣ қайд намуд, ки: «Ҷумҳурии Тоҷикистон дар баробари ба даст овардани истиқлоли ҳеш зарурати ногузирни ташаккул ва амалӣ намудани сиёсати давлатии ҷавононро пазирифт, зоро такя бар неруи ҷавонон дар ҳама давру замон яке аз руҳҳои

аслии пешрафти ҷомеаҳо будаасту ҳоҳад монд. Ба ҳамин тартиб, дар кору пайкори қишири аз ҳама нерумандарини ҷомеа, яъне ҷавонон таҷиҷироти кулис ба вуҷуд омад ва ин дигаргунӣ, ҳуҷбахтона, тавонист, ки дар пешрафт ва рушди ҷомеа заминаҳои хуби ташкилӣ, ҳуқуқӣ ва амалиро ба боровард.

Раиси Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳмонзода Абдулло Курбонали зимни суханронии ҳеш аз дастоварди ҷавонон дар солҳои соҳибистиклой ёдовар шуда, иброз намуд, ки бо баргузории мулоқотҳои мунтазами Пешвои муazzами миллиат бо ҷавонон (санаҳои 2 ғевроли соли 1993, 17 марта соли 1994, 23 май соли 1997, 16 май соли 1998, 21 май соли 2005, 23 май соли 2013 ва 23 май соли 2017) дар ҳаёти иқтисодиву иҷтимоӣ ва фарҳангии сиёсии

ҷавонон як қатор дастовардҳои беназир, иқдомҳои нек ва созандо рӯи коромад, ки дар идомаи татбиқи босамари сиёсати давлатии ҷавонон ва дар устуворгардонии ин соҳаи афзалиятноки Ҳукумати қишири ҷавони ҳома мусасир гузоштанд.

Ҳамзамон, раиси Федератсияи иттифоқҳои қасабаи мустақили Тоҷикистон Малиқшо Несъматзода аз дастгириҳои давлатии ҷавонон, имконияту шароитҳо ва тадбирандешҳои давлати Ҳукумати қишири ҷавони ҳома ҳарф зад.

Дар фарҷоми ҳамоиш ба як қатор устодону кормандони фаъол Сипосномаи Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тақдим гардид.

Раҳматуло КАРИМОВ,
рӯзноманигор

► ЭЪЛОН

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

барои ишғоли вазифаҳои ҳолии зерин озмун эълон менамояд

Маркази гизои мактабӣ дар назди Вазорати маориф ва илм
Мутахассис оид ба рушди зарфиҳат - 1 ҷой.

Мутахассис оид ба мониторинг ва маъхази аҳборот -1 ҷой.

Таъалот ба довталабон

Ҳуҷҷатҳои зарурӣ пешниҳодшаванда:

- ариза ба узвони роҳбари мақомоти давлатӣ бо шакли дар замимаи 1 пешбинigarida;
- вақақи шаҳсии баҳисобигарии кадрҳо (бо 2 дона акси андозаи 4x6);
- тарҷумаи ҳол;
- нусхаи ҳуҷҷатҳо дар бораи таҳсилот;
- нусхаи дафтарчай меҳнатӣ;
- маълумотнома оид ба вазъи саломатии шакли 038;
- нусхаи гувоҳномаи рақами мушаҳҳаси андозупоранд;
- маълумот дар бораи даромад ва вазъи молу мулк;
- нусхаи шиноннома;
- нусхаи билети ҳарбӣ (барои шаҳсоне, ки хизмати ҳарбиро иҷро намудаанд).

Таъалоти таҳассусӣ барои ишғолкунандагони вазифаҳои ҳолӣ

1. Таъалоти таҳассусӣ барои вазифаи мутахассис оид ба рушди зарфиҳат - таҳсилоти олии қасбӣ, ихтисоси ба вазифаи ишғолшаванда мувоғӣ, ки иҷрои самараноки вазифаҳои мазкури маъмуриро таъмин карда метавонад;

- 5 сол собиқи қарӣ.

-малакаи ҳуби муошират бо аҳли ҷомеа, аз ҷумла, маҳорати ба роҳ мондани ҳамкорӣ ҳангоми татбиқи манфиатҳои давлатӣ;

манфиатҳои давлатӣ;

-малакаи озодона ҳарф задан ва навиштан бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ (донастани забонҳои хориҷӣ афзалият дорад);

-малакаи кор бо компьютер, аз ҷумла, барномаҳои Microsoft Office (Word, Power point, Excel).

2. Таъалоти таҳассусӣ барои мансаби мутахассис оид ба мониторинг ва маъхази аҳборот -таҳсилоти олии қасбӣ, ихтисоси ба вазифаи ишғолшаванда мувоғӣ, ки иҷрои самараноки вазифаҳои мазкури маъмуриро таъмин карда метавонад;

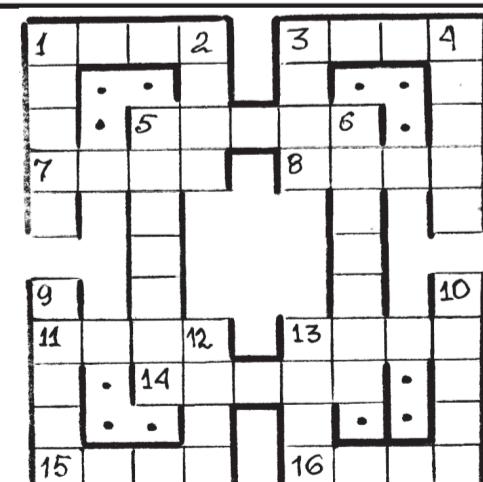
- 3 сол собиқи умумии меҳнатӣ;

-малакаи ҳуби муошират бо аҳли ҷомеа, аз ҷумла, маҳорати ба роҳ мондани ҳамкорӣ ҳангоми татбиқи манфиатҳои давлатӣ;

-малакаи озодона ҳарф задан ва навиштан бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ (донастани забонҳои хориҷӣ афзалият дорад);

Нишинии қабули ҳуҷҷатҳо: шаҳри Душанбе, қӯчаи Нисорумуҳаммад-13А, Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, то 30 сентябри соли 2021(хар рӯз аз соати 14:00 то 17:00) дар раёсати кадрҳо ва корҳои маҳсус - ҳуҷраи 400, 412, сомона: www.maorif.tj, суроғи электронӣ: mort@maorif.tj телефон: 227-67-07, факс: 221-70-25

Озмун рӯзи 4 октабри соли 2021,
соати 10:00 баргузор мегардад.

Муаммои «Осмон»

Аз боло ба поён:

1. Шаҳр дар Ҷумҳурии Ирек.
2. Тими машҳури футбол.
3. Навъи ҳати арабӣ.
4. Гунбад, сипехр, афлок.
5. Нӯшоқии хеле қӯҳнашуда.
6. Як навъи ҳуҷҷати расмӣ – коргузорӣ.
7. *** Поло, зоти гӯсфанди қиматбаҳо.
8. Муродифи кабир, бузург.
9. *** Гуфтугӯ, *** ва андеша.
10. Шакли дигари вожаи парчам.

Аз ҷон ба рост:

1. Дарё, кӯл, ***.
2. Тими машҳури футбол.
3. Навъи ҳати арабӣ.
4. Гунбад, сипехр, афлок.
5. Нӯшоқии хеле қӯҳнашуда.
6. Як навъи ҳуҷҷати расмӣ – коргузорӣ.
7. *** Поло, зоти гӯсфанди қиматбаҳо.
8. Адиб, файласуф, шоири тоҷики кари ёздаҳум.
9. Миллат.
10. Мағҳуми ҳешӯтабарӣ.
11. Ҷониши.
12. Ширбахо, қалин.
13. Шакли дигари вожаи парчам.
14. Ҷониши.
15. Он, ки осеби ҷашм дорад.
16. Ширбахо, қалин.

Мурагтиб Ҳотами ҲОМИД,
«Омӯзгор»

ОМӮЗГОР

Муассис: Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Почтаи электронӣ: omuzgor@inbox.ru
Сомонаи ҳафтнома: www.omuzgor-gazeta.tj

Навиштаҳо ва суратҳо ба идораи ҳафтнома воридгашта баргардонид намешаванд. Идораи ҳафтнома навиштаҳоро дар ҳаҷми на бештар аз 4 саҳифа компютерии андозаи 14 (фосилаи 1,5) – и ҳарфи Times New Roman Tj, кабул менамояд.

Сармуҳаррӣ: Ҳайати М. ИМОМЗОДА, Э. НАСРИДДИНЗОДА, Н. САИД, М. САЛОМИЁН, Г. ФАНИЗОДА, Д. ҚОДИРЗОДА, Ношлиҳ НУРАЛИЗОДА | таҳрир: Н. СОБИРЗОДА, Ф. РАҲИМӢ, А. МУРОДӢ (ҷонишши сармуҳаррӣ), Н. ОХУНЗОДА (котиби масъул)

Суроғ: 734025, ш.Душанбе, ҳ. Айнӣ - 126, Телефонҳо: қабулгоҳ – 225-81-55, ҷонишши сармуҳаррӣ – 225-81-58, котибот – 225-81-57, мухосибот – 225-81-61

«Омӯзгор» таҳти раками 0018/рз, аз 13.07.2015 дар Вазорати фарҳангӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав номнавис шуда, таҳти раками 0110005977 дар Кумитаи андозаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлатӣ гирифтга шудааст. Нашрия ба хотири ҷонишши сармуҳаррӣ маводе низ ба табъ мерасонад, ки идораи ҳафтнома метавонад бо муаллиғон ҳамфирӯзӣ набошад ва барои онҳо маъсулията ба ухда нағирад.

Навбатдори шумора А. МУРОДӢ